

Inclusie in Vrijescholen: van kleurenblind naar intercultureel

Prof. dr. Orhan Ağırdağ --- Prof. dr. Jozefien De Leersnyder

KU LEUVEN

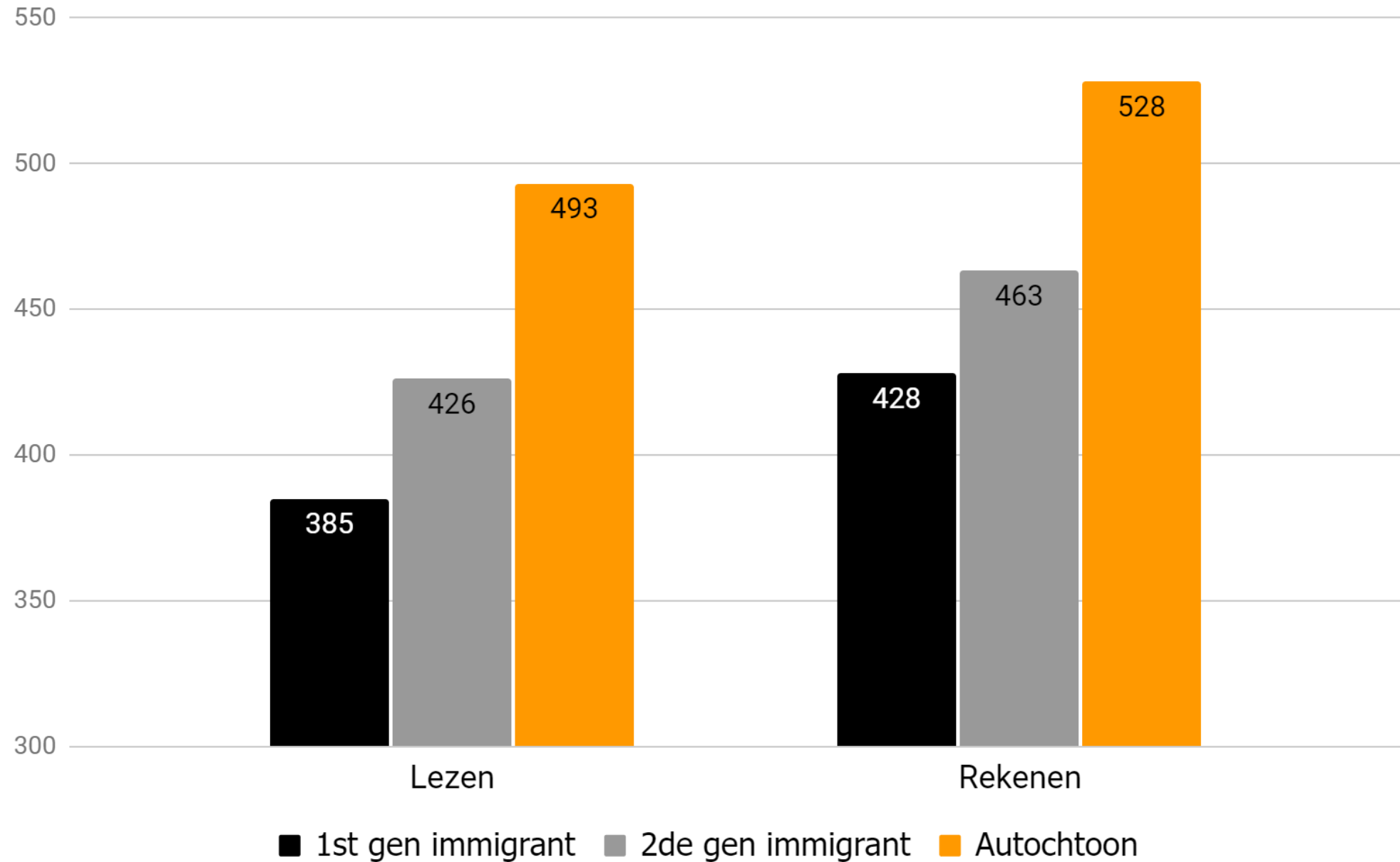
Diversiteit in het onderwijs: cijfers en mechanismen

16,9%

Lezen & Rekenen (PISA NL 2018; N = 4612)

K | L | A | S | S | E | N

Veel aandacht maar ...
deficit-denken

K | L | A | S | S | E | N

“Als je *geen* ouders hebt die je stimuleren, of je hebt een taalachterstand, er is veel armoede of je bent heel klein behuisd en je hebt geen geld voor een computer, er worden nooit kranten gelezen thuis.”

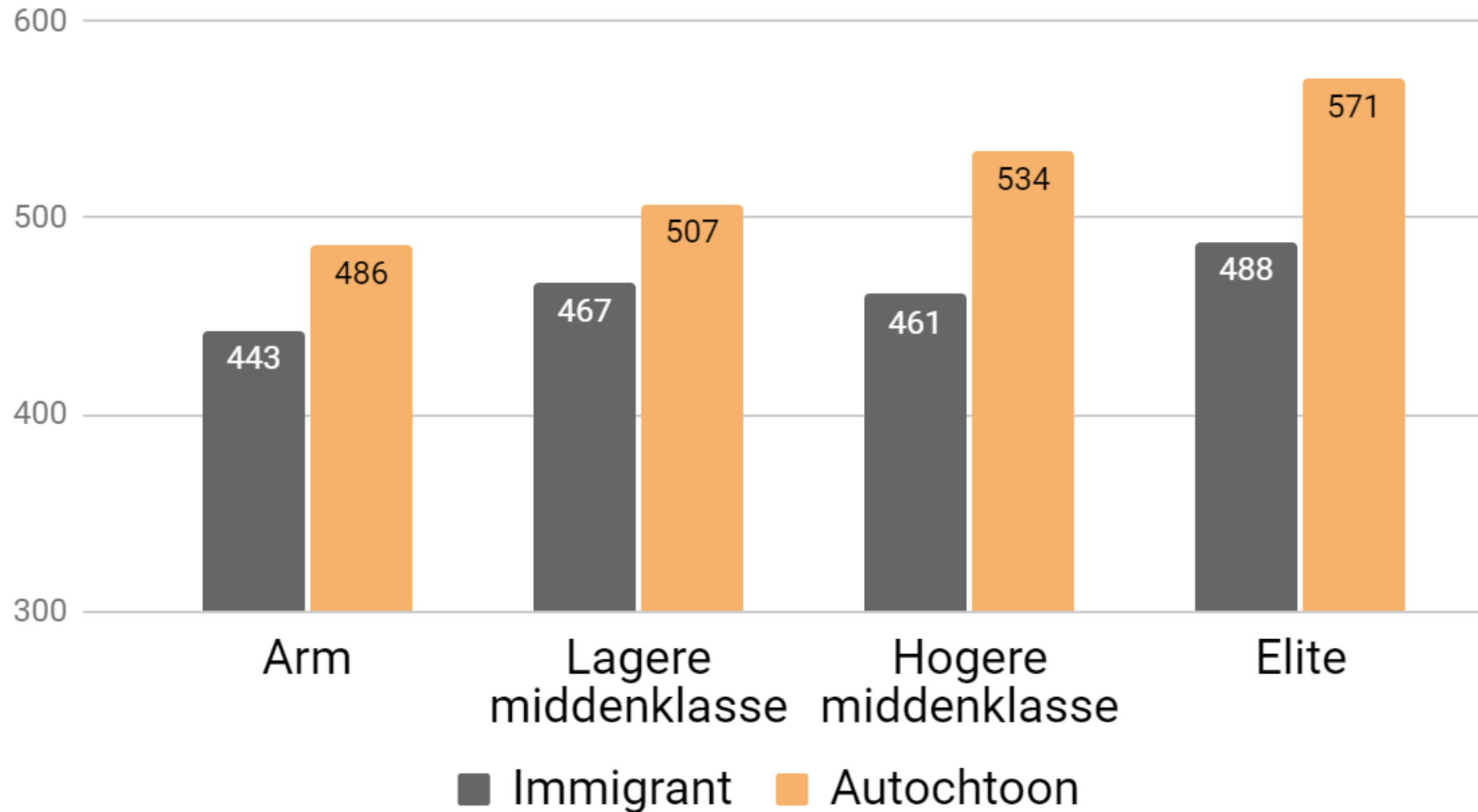
Marjolein Moorman (*PvdA, wethouder Jeugd, Onderwijs, Armoede, gemeente Amsterdam*)

Socioeconomische status verklaart de kloof niet

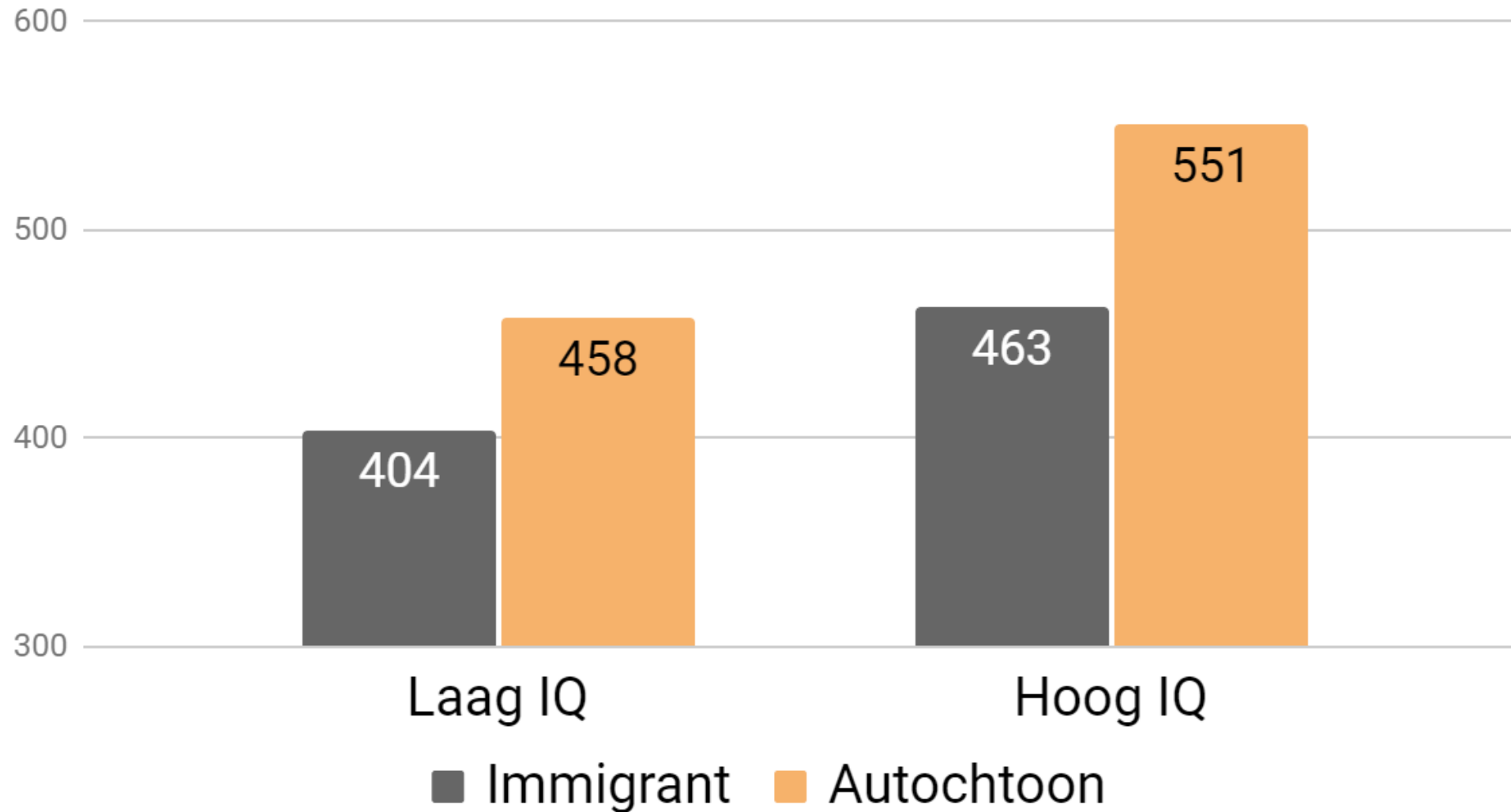
Rekenen in PISA 2018 (N = 4581)

IQ verklaart de kloof niet!

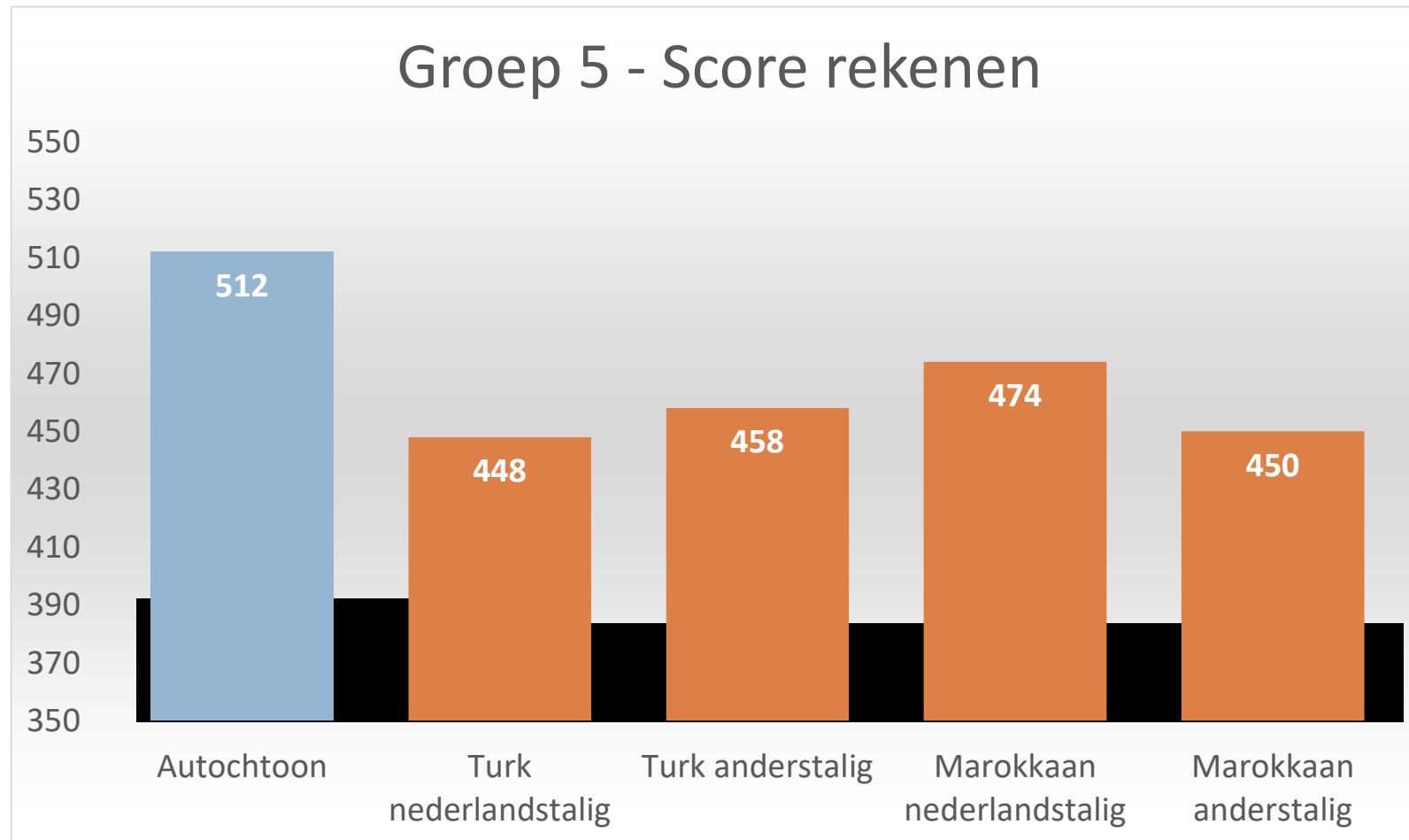

Lezen en IQ (Groep 5); COOL 2014

Taal met de moeder verklaart de kloof niet!

Bron: COOL 2014 - data;

M = 500; SD = 100

Taal gesproken met moeder

Welke factoren spelen een rol?

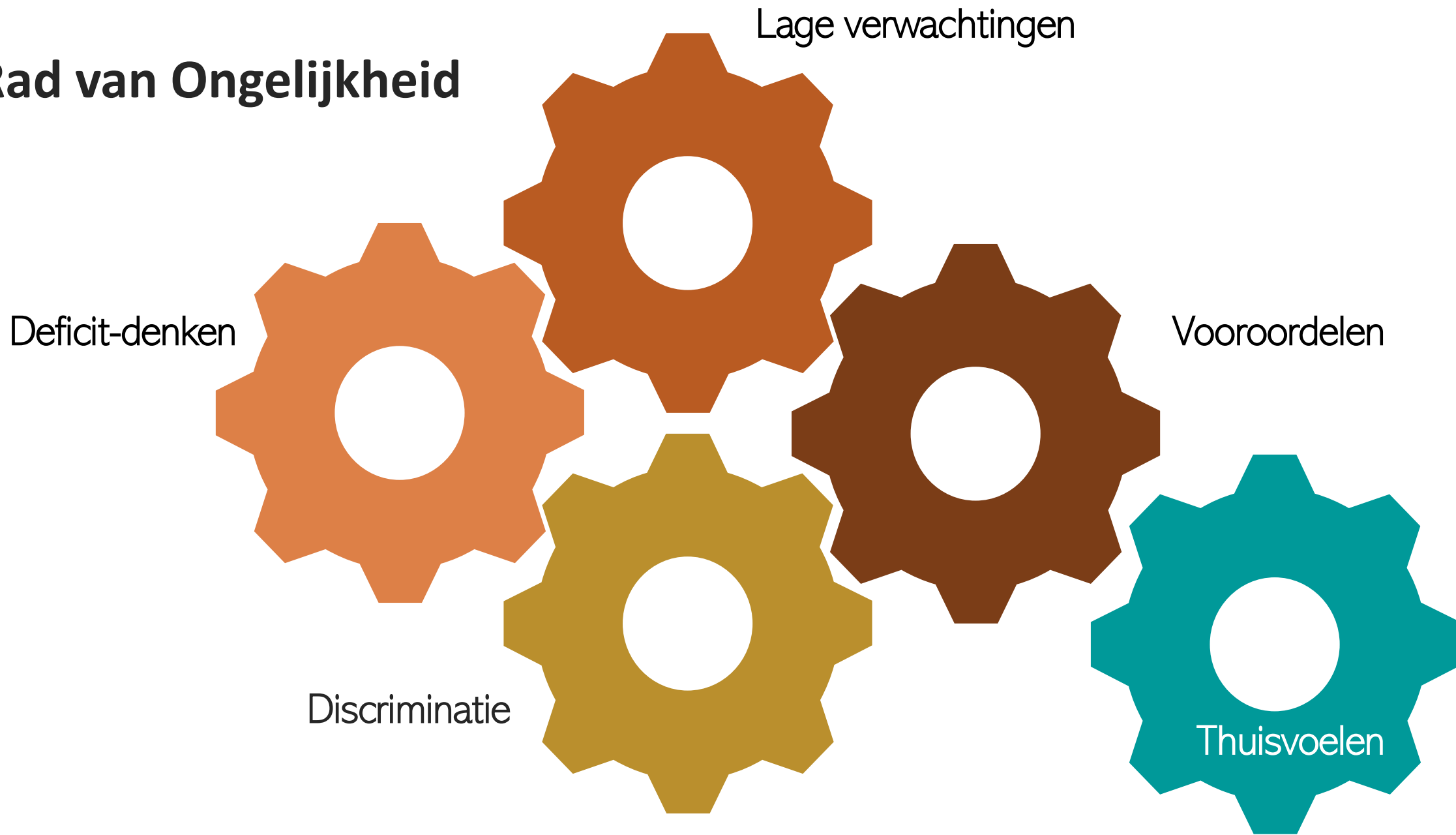

Individuele
factoren van
kind of
thuissituatie?

Structurele
factoren van het
schoolstelsel
en beschikbare
middelen?

Psychologische
factoren?

<http://www.skolo.org>

Rad van Ongelijkheid

Voorbeeld mechanisme: discriminatie

Leerlingen van kleur:

- Vaker negatieve opmerkingen
- Vaker gevraagd om stil te zijn
- Vaker gestraft

Racialized classroom practices in a diverse Amsterdam primary school: the silencing, disparagement, and discipline of students of color

Melissa F. Weiner

Department of Sociology & Anthropology, College of the Holy Cross, Worcester, MA, USA

ABSTRACT

In both Europe and the US, racial and ethnic minority students experience discrimination at the hands of teachers that negatively impacts academic achievement. In the US, scholars have documented how a predominantly white teaching force racializes students of color through discipline and low expectations, which impact educational attainment. But in Europe, the denial of race's existence hinders research regarding structural explanations for minority educational inequality and often explains low educational attainment as a function of cultural differences. Examining classroom practices in a diverse Amsterdam primary school, this article documents racializing mechanisms that found minority students disproportionately disparaged, disciplined, and silenced. In addition, many were students under-recommended to higher level secondary school tracks. These findings reveal that Dutch schools are not racially meritocratic institutions and are relevant for scholars in the Netherlands and all other nations with educational institutions dominated by colorblind ideologies, white norms, and large immigrant populations.

ARTICLE HISTORY

Received 14 June 2015
Accepted 27 March 2016

KEYWORDS

Race/ethnicity; classroom practices; discipline; the Netherlands

Voorbeeld mechanisme: discriminatie

- Demotivatie
- Radicalisering
- Gezondheidsproblemen
- Lagere prestaties
- Minder thuisvoelen

The screenshot shows a Springer Link article page. At the top, there is a navigation bar with a hamburger menu icon, the word "Science", and a search icon. Below this is the Springer Link logo. The article title is "The Association Between Perceived Discriminatory Climate in School and Student Performance in Math and Reading: A Cross-National Analysis Using PISA 2018". The authors are Gülseli Baysu, Orhan Agirdag, and Jozefien De Leersnyder. The journal is "Journal of Youth and Adolescence" (2022). The article has 1191 accesses and 1 Altmetric score. The page also includes links for "Open Access", "Published: 07 December 2022", "Cite this article", and "Metrics".

Science

Springer Link

Springer Link

Empirical Research | [Open Access](#) | [Published: 07 December 2022](#)

The Association Between Perceived Discriminatory Climate in School and Student Performance in Math and Reading: A Cross-National Analysis Using PISA 2018

[Gülseli Baysu](#) , [Orhan Agirdag](#) & [Jozefien De Leersnyder](#)

[Journal of Youth and Adolescence](#) (2022) | [Cite this article](#)

1191 Accesses | 1 Altmetric | [Metrics](#)

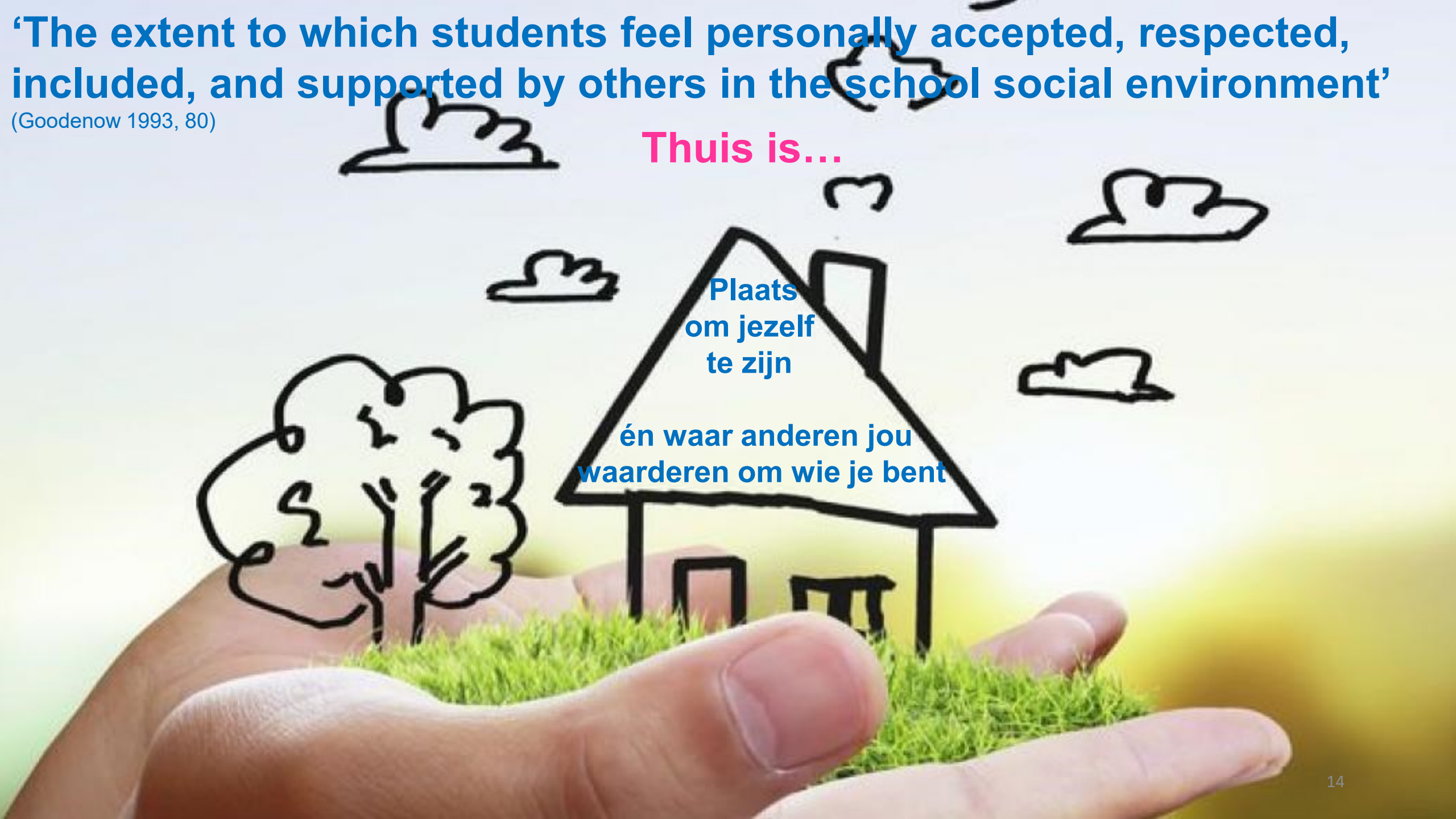
‘The extent to which students feel personally accepted, respected, included, and supported by others in the school social environment’

(Goodenow 1993, 80)

Thuis is...

**Plaats
om jezelf
te zijn**

**én waar anderen jou
waarderen om wie je bent**

Thuisvoelen op school

Korpershoek et al., 2020

Articles

The relationships between school belonging and students' motivational, social-emotional, behavioural, and academic outcomes in secondary education:

H. Korpershoek , E. T. Canrinus , M. Fokkens-Bruinsma & H. de Boer

Pages 641-680 | Received 10 Jun 2018, Accepted 30 Apr 2019, Published online: 27 May 2019

 Download citation <https://doi-org.kuleuven.e-bronnen.be/10.1080/02671522.2019.1615116>

 Check for updates

 Full Article

 Figures & data

 References

 Citations

 Metrics

 Licensing

 Reprints & Permissions

 PDF

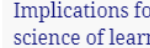
ABSTRACT

Formulae display: **MathJax**

This meta-analytic review examines the relationships between students' sense of school belonging and students' motivational, social-emotional, behavioural, and academic functioning in secondary education. Moreover, it examines to what extent these relationships differ between different student groups (grade level, SES), measurement instruments, and region. The meta-analysis included , published in peer-reviewed journals between 2000 and 2018. Results revealed, on average, a small positive correlation with academic achievement, and small to moderate positive correlations with motivational outcomes such as mastery goal orientations; with social-emotional outcomes such as self-concept and self-efficacy; and with behavioural outcomes such as behavioural, cognitive, and agentic engagement. A small negative correlation is observed with absence and dropout rates. Similar results are found across different student groups (grade level, SES). Although the results vary to some extent across measurement instruments and region, generally, the results reveal that school belonging plays an important role in students' school life.

Related res

People also read

Linda Darling-Hammond
Applied Developmental Psychology
Published online: 1

Xin Ma
The Journal of Educational Psychology
Published online: 2

- Schoolprestaties
- Motivatie
- Gedrag
- betrokkenheid

- Afwezigheid
- Schooluitval

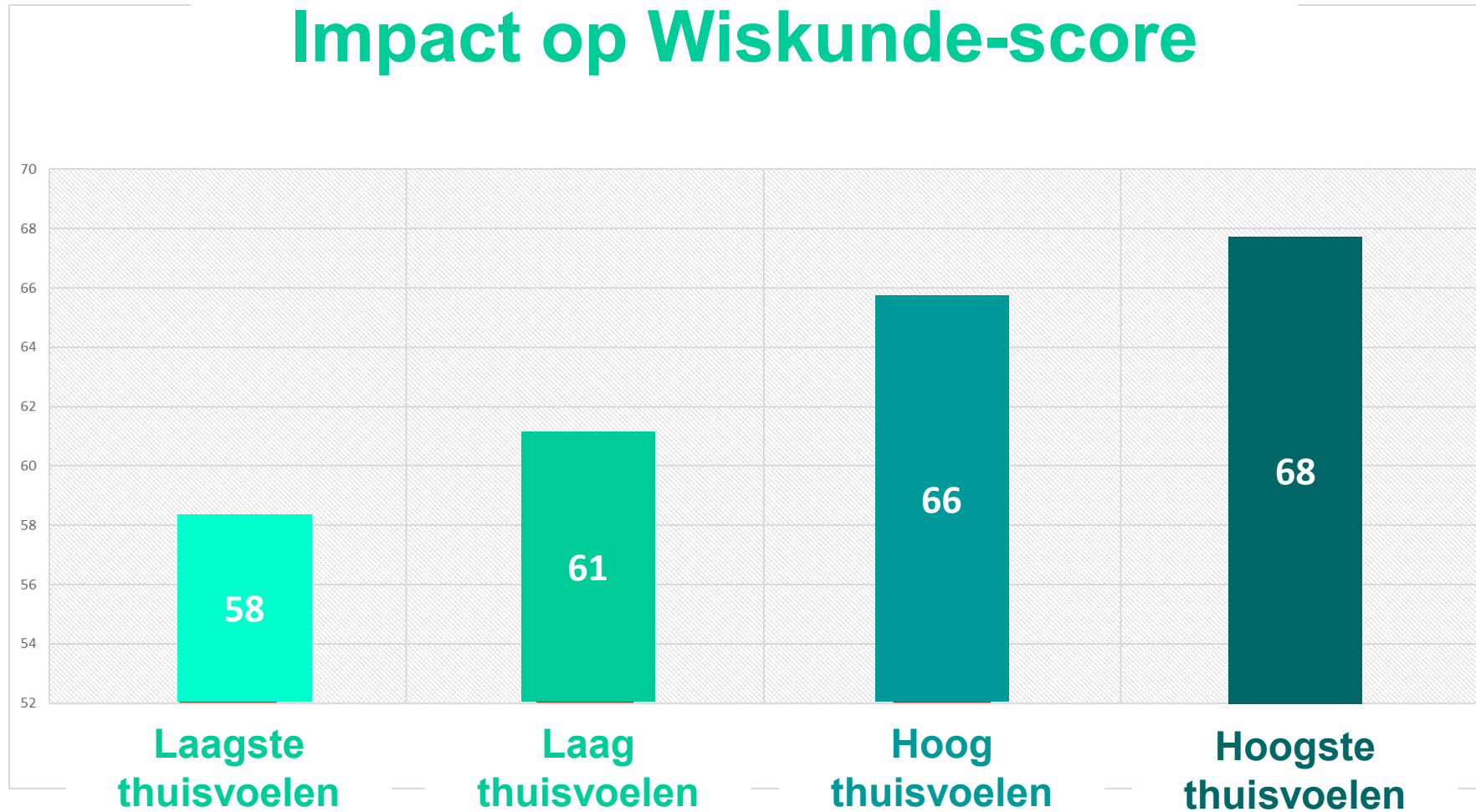
Thuisvoelen op school

 N = 2897
in 58 schools
Age: 10-12y

Agirdag, Konings, Lamrani & De Leersnyder, 2022

Impact op Wiskunde-score

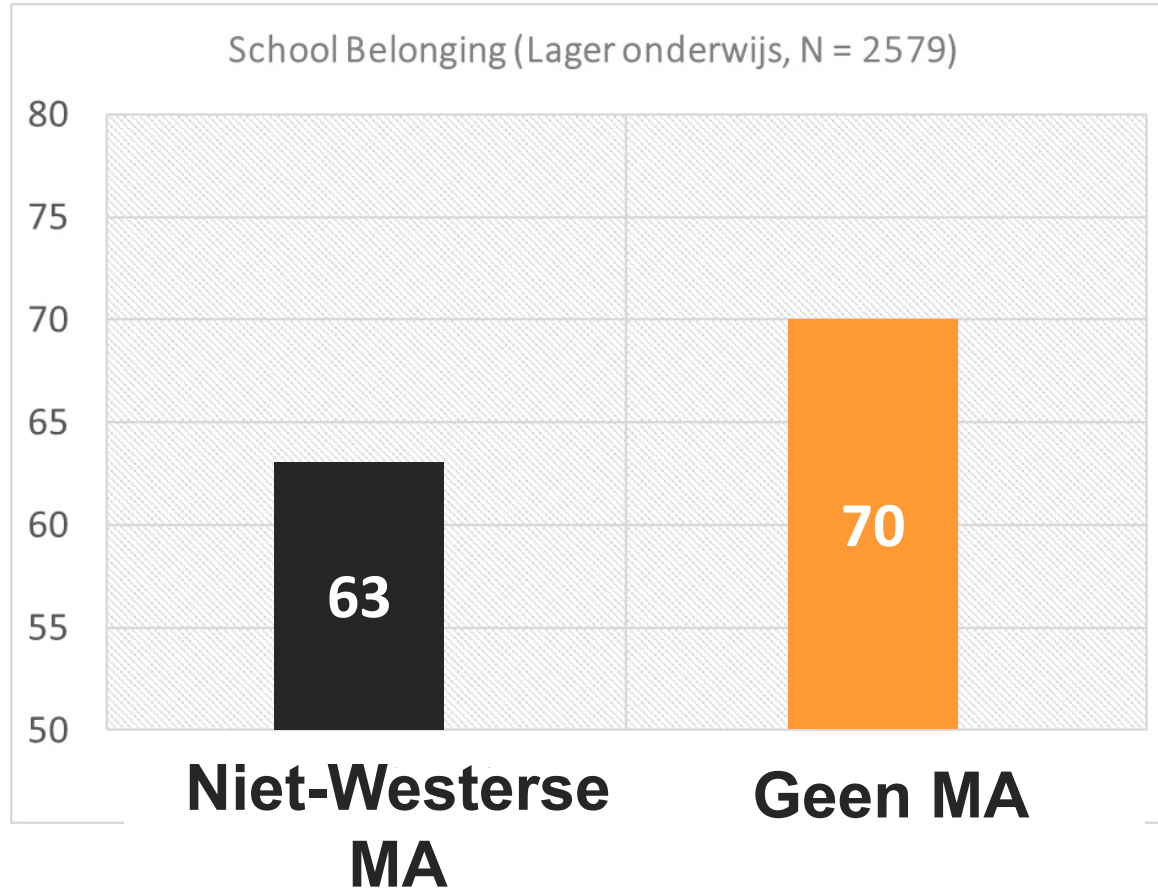
Wiskunde test 0-100

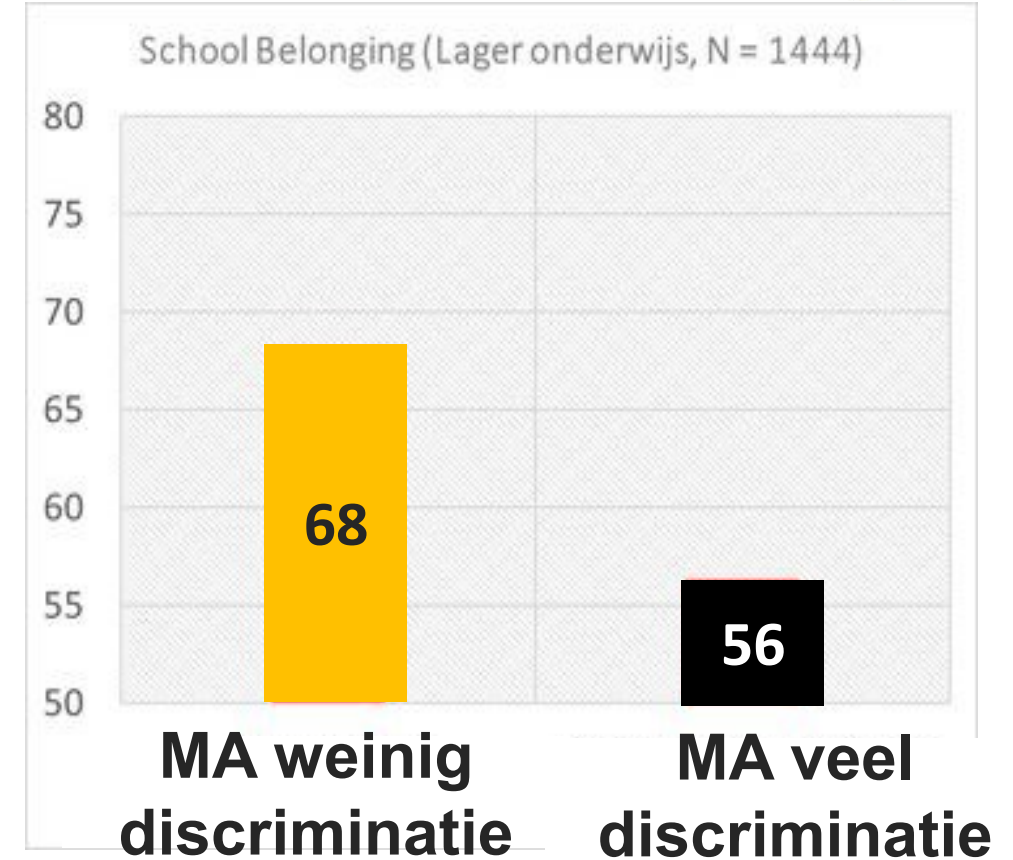
Thuisvoelen op school

Thuis voelen 0-100

In welke mate zijn deze uitspraken 'waar' voor jou?
 Ik ben **trots** dat ik leerling ben van deze school
 Ik voel me **gelukkig** in deze school

Ik voel me **thuis** in deze school
 Ik zou liever naar een **andere** school gaan. (omgekeerd)
 Ik zou deze school **aanraden** aan andere jongeren

**Thuisvoelen op school, prestaties
en aanpak diversiteit**

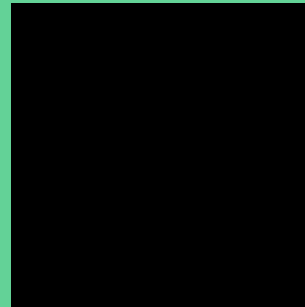
Visie: Wat denken we over diversiteit?

Deficit

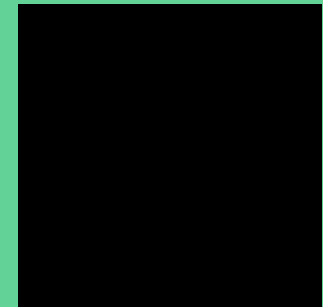
Assimilatie

Neutraal

Kleurenblindheid

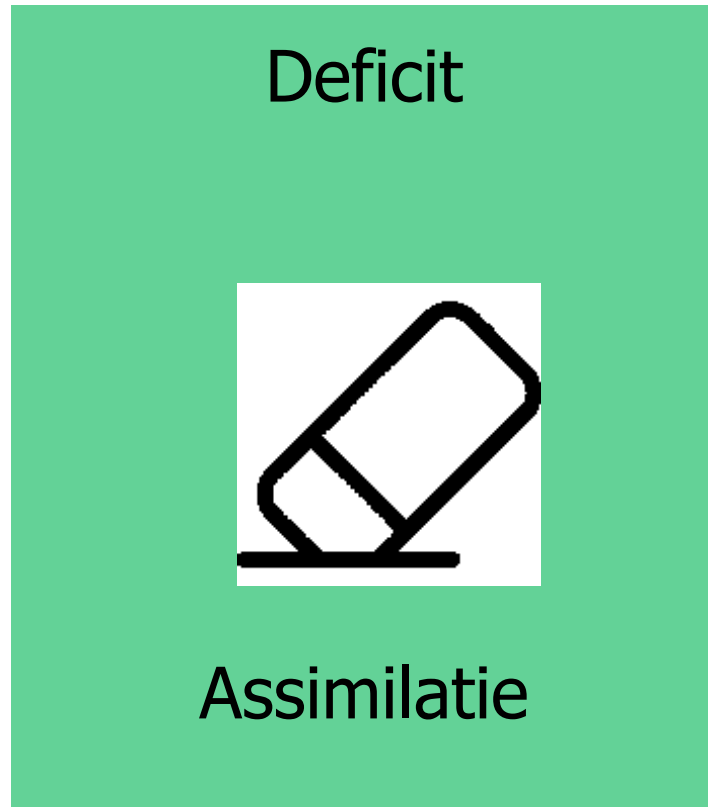
Meerwaarde

Multiculturalisme

Beleid: Hoe gaan we om met diversiteit?

Visie: Wat denken we over diversiteit?

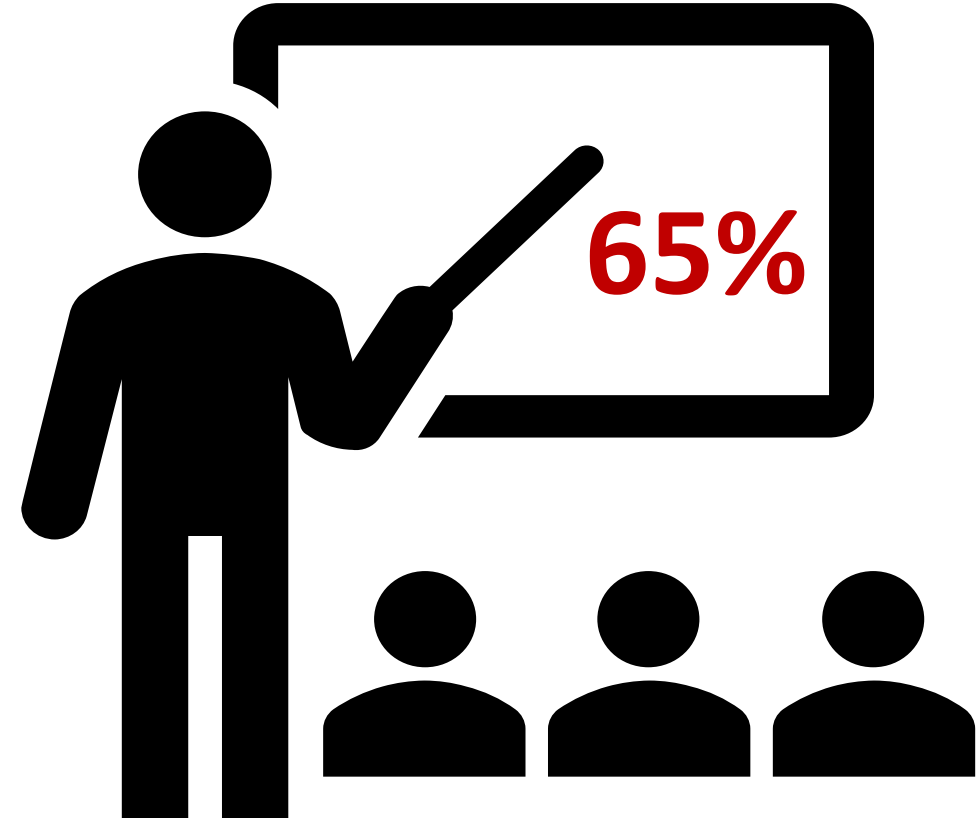

Beleid: Hoe gaan we om met diversiteit?

Deficit - Assimilatie

Meertalige leerlingen zouden op school, ook onderling, **alleen Nederlands** moeten spreken.

Akkoordverklaring

Ik verklaar me als ouder/meerderjarige akkoord *

U dient akkoord te gaan met alle voorwaarden om u te kunnen inschrijven.

- dat ik/mijn kind Nederlands spreek(t) op school
 - dat ik/mijn kind les volgt op een Katholieke school
 - met het schoolreglement (raadpleegbaar op de website)
- Je moet exact 3 opties selecteren

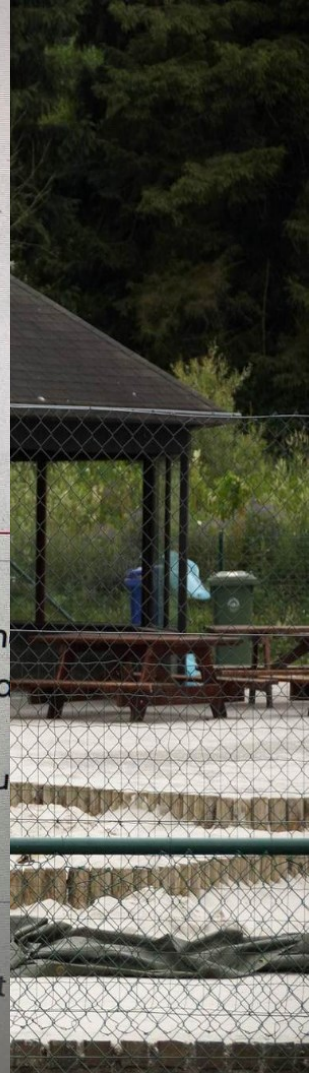
Omwille van de GDPR-regels stellen wij u bijkomend de volgende opties
aan te klikken bij akkoord en open te laten indien u niet akkoord gaat

- Ik ben akkoord dat foto's van mij/mijn kind worden gebruikt voor publiciteit op
Facebook, Smartschool ...)

Een kopie van je antwoorden wordt gemaïld naar het adres dat je hebt ingevuld

Vorige

Verzenden

BELGA/CLAESSEN

OPINIE **Waarom moet ik mijn hoofddoek afleggen als ik de schoolpoort binnenstap?**

di 07 jul 2020 15:09

Studente Samia Bachiri begrijpt niet waarom ze haar hoofddoek moet afleggen als ze de schoolpoort binnenstapt. Een hoofddoek dragen is haar eigen keuze. Niet de hoofddoek, maar het hoofddoekenverbod is een vorm van onderdrukking, vindt zij.

Samia Bachiri

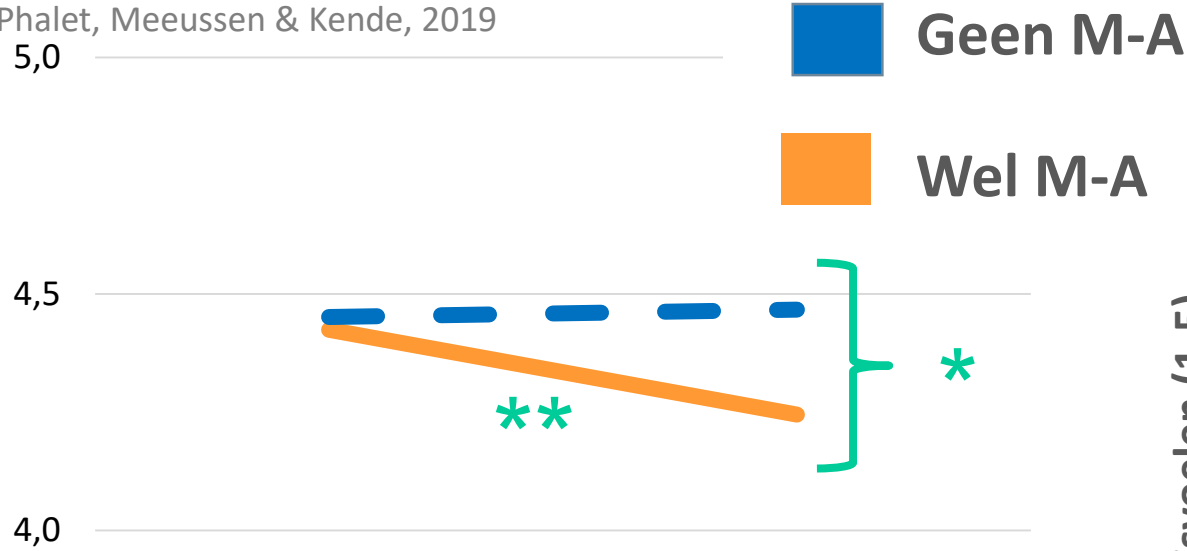

Impact Assimilatie op Thuisvoelen

 N = 3131 IIn
in 66 scholen
M leeftijd: 15j

Celeste, Baysu, Phalet, Meeussen & Kende, 2019

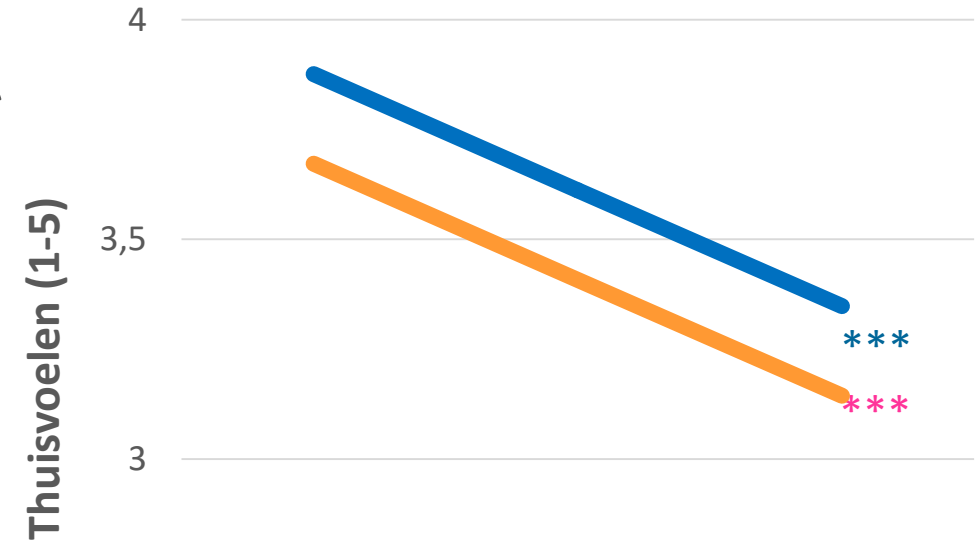
Je thuisvoelen op school (1-5)
na 1 jaar

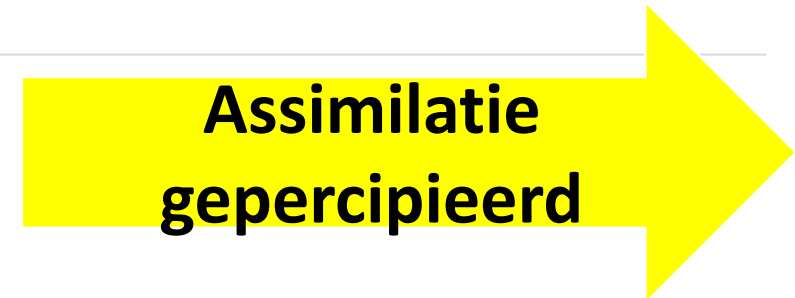

**Assimilatie
praktijken**

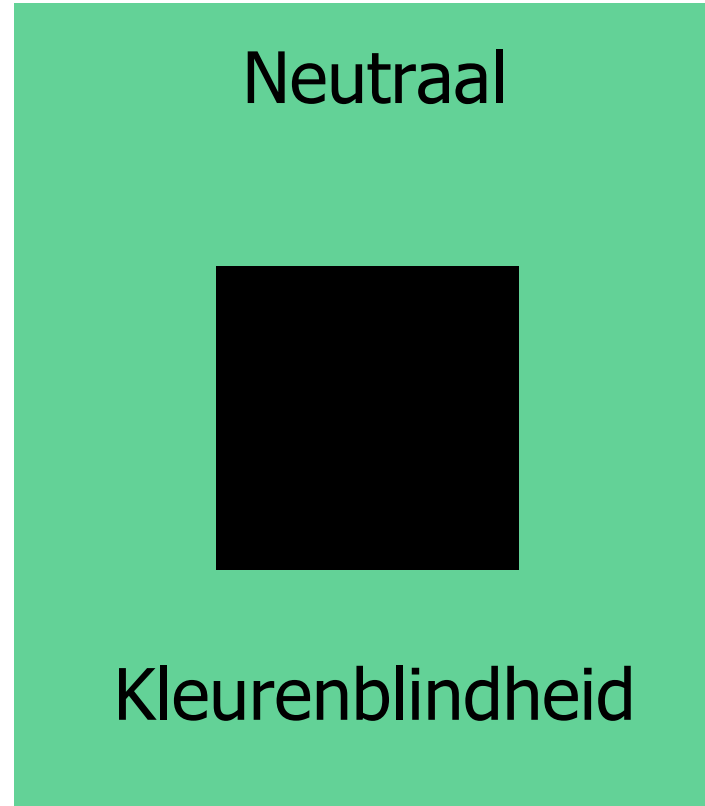
 N = 1402 IIn
in 8 scholen
M leeftijd: 17j

De Leersnyder, 2019

**Assimilatie
gepercipieerd**

Visie: Wat denken we over diversiteit?

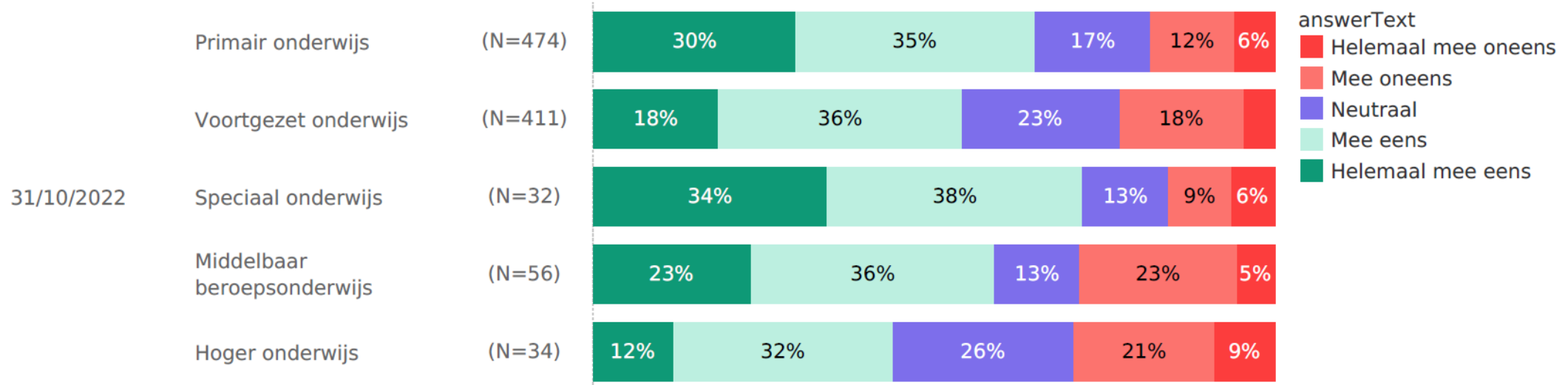
Beleid: Hoe gaan we om met diversiteit?

Neutraal - Kleurenblind

“Het maakt niet uit of leerlingen zwart, groen of wit zijn, ik zie geen kleur, ik zie leerlingen”

Op onze school doet de etnisch-culturele achtergrond van de leerlingen/studenten/cursisten er niet toe.

Teacher Tapp NL - vraag beantwoord door 1.007 leraren op 31/10/2022

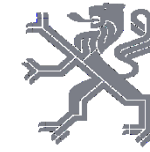

Fragment uit: “Wit is ook een kleur” van Sunny Bergman: <https://www.youtube.com/watch?v=QrzoisoP1XE>
Gebaseerd op onderzoek van o.a. Judy Mesman

 N = 1402 IIn
in 8 scholen
M leeftijd: 17j

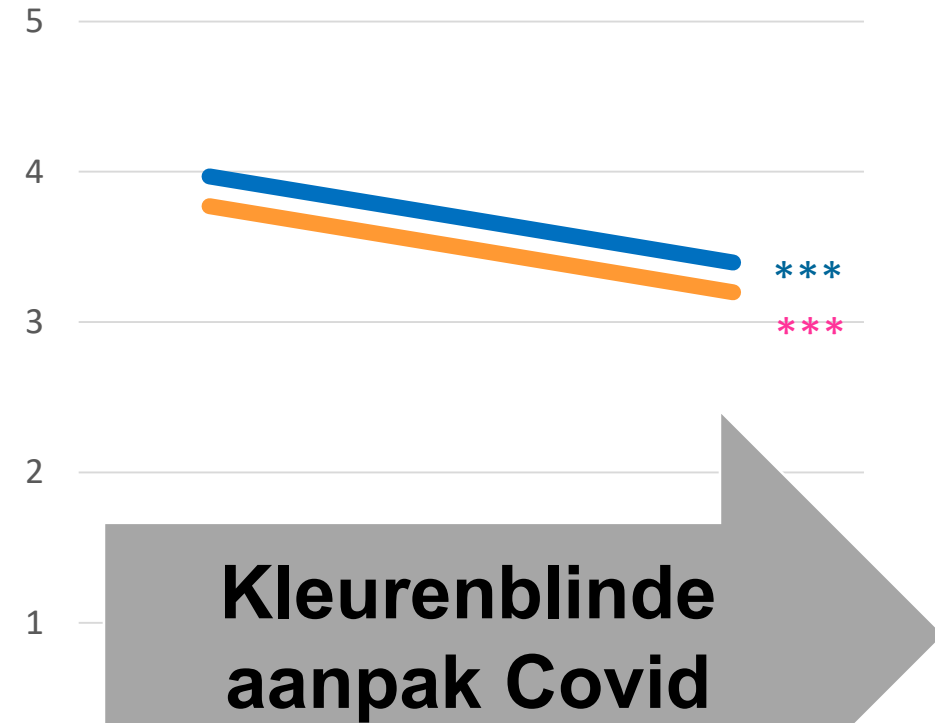
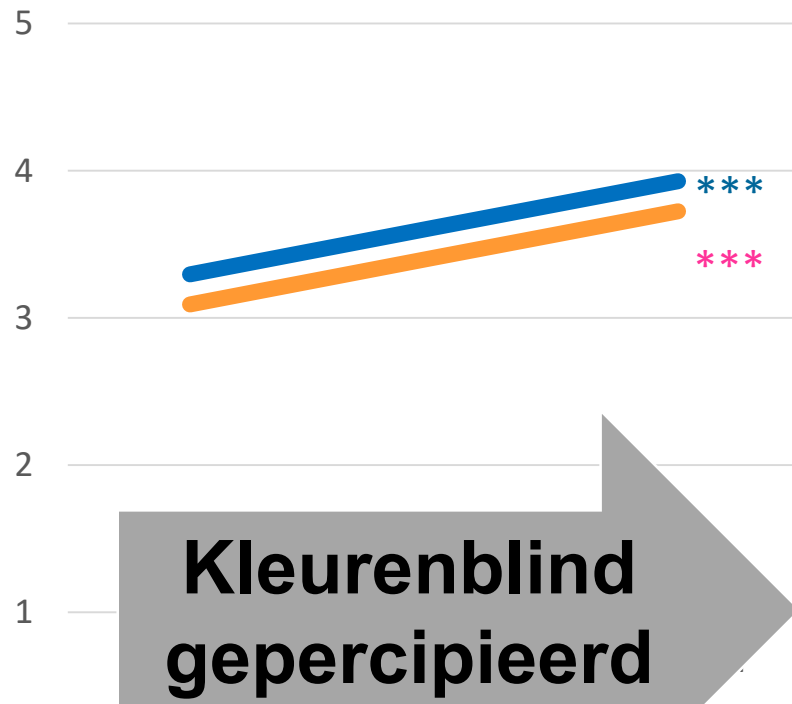
De Leersnyder, 2019

Impact Kleurenblindheid op Thuisvoelen

 N = 914 IIn
in 5 scholen
M leeftijd: 17j

De Leersnyder & Meeussen, 2020

 Geen M-A /GOK
 Wel M-A /GOK

N = 3131 IIn
in 66 scholen
M leeftijd: 15j

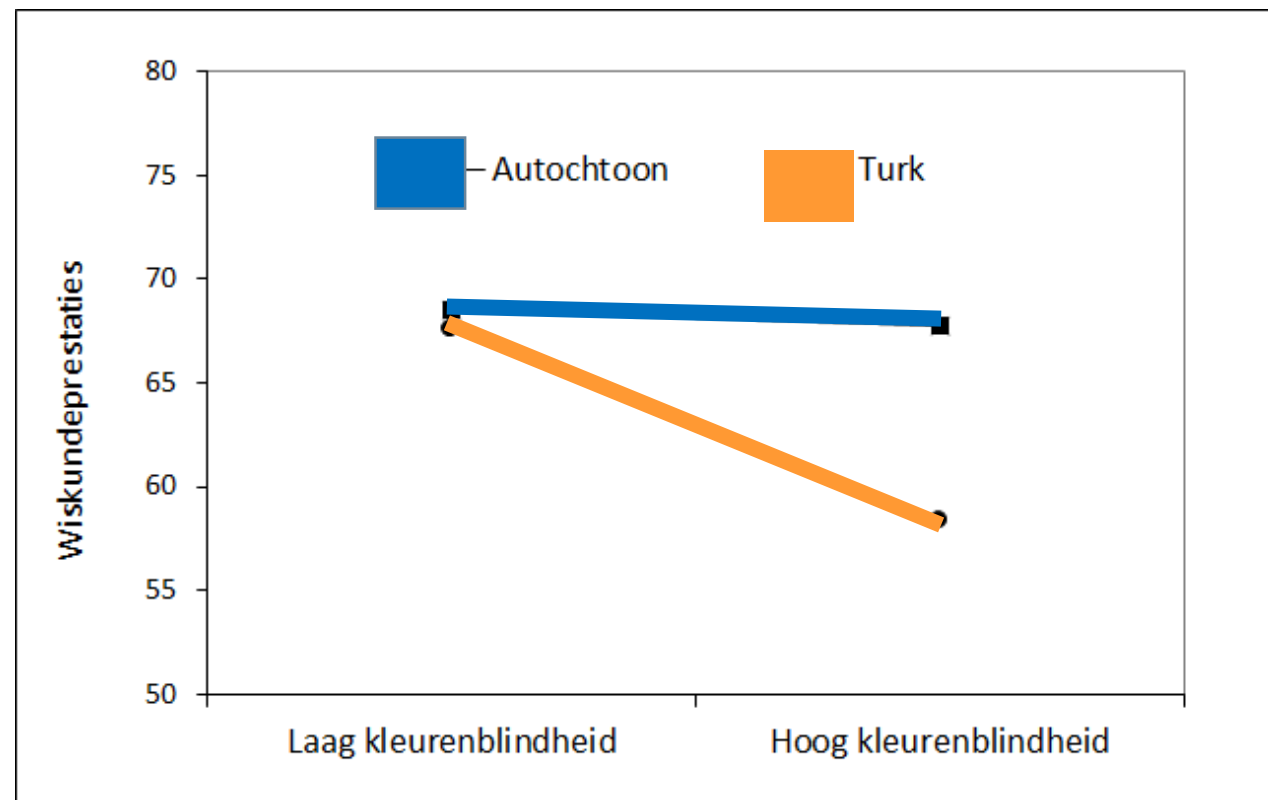
Impact Kleurenblindheid op Prestaties

Celeste, Baysu, Phalet, Meeussen & Kende, 2019

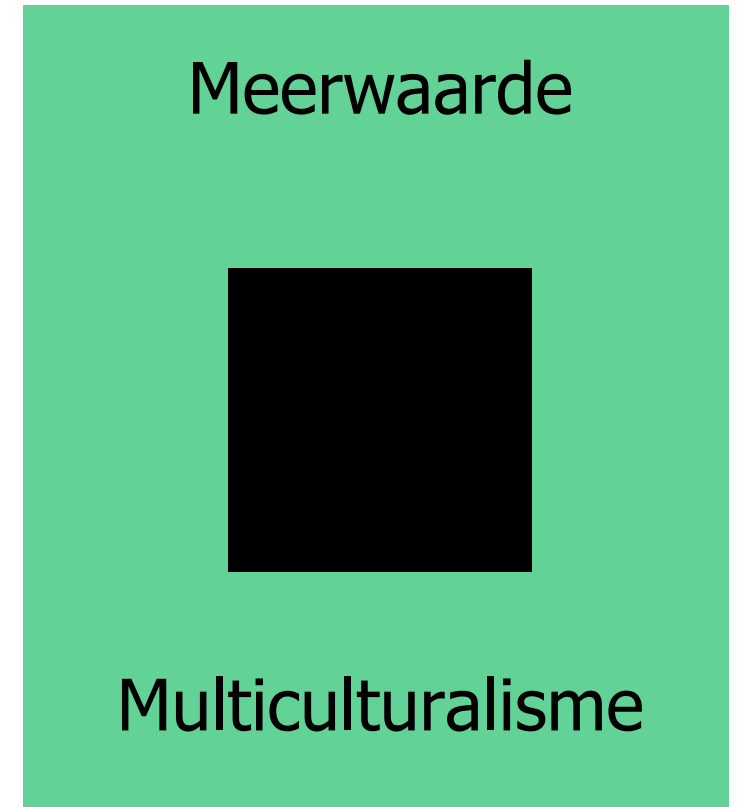
■ Geen M-A
■ Wel M-A

Kleurenblinde praktijken →

Visie: Wat denken we over diversiteit?

Beleid: Hoe gaan we om met diversiteit?

Meerwaarde - Multiculturalisme

Etnische diversiteit komt voor in de reguliere lessen en in dagelijkse onderwerpen waar men doorgaans minder aan minderheden denkt (zoals technologie, gezondheid, wetenschap, kunsten ...).

Er gaat aandacht naar verschillen én gelijkenissen tussen etnische minderheden en de meerderheidsgroep.

Nastreven:

- Personen uit etnisch-culturele en etnisch-rationale minderheden worden regelmatig afgebeeld en besproken.
- Deze personen hebben een actieve (hoofd)rol.
- Etnische diversiteit komt voor in de reguliere lessen en in dagelijkse onderwerpen waar men doorgaans minder aan minderheden denkt (zoals technologie, gezondheid, wetenschap, kunsten ...).
- Etnische minderheden worden afgebeeld of beschreven in alle sociale klassen (arm, middenklasse, rijk).
- Sociale en economische voordelen van meertaligheid komen impliciet of expliciet aan bod.
- Minderheden komen voor als experts over verschillende onderwerpen (en niet alleen als het gaat over 'hun' cultuur).
- Fictieve personen hebben namen die courant voorkomen (Feyza, Rachida, Alican, Deniz, Burcu, Fouad, Gloria, Fabrice, Geneva, Fedoua, Aslan, Leyla, enz.).
- Etnische minderheden worden voorgesteld als heterogene groepen. Er gaat dus aandacht naar verschillen binnen en tussen verschillende gemeenschappen.
- Er gaat aandacht naar verschillen én gelijkenissen tussen etnische minderheden en de meerderheidsgroep.

Er gaat aandacht naar verbindende identiteiten zoals stedelijke en

Meerwaarde - Multiculturalisme

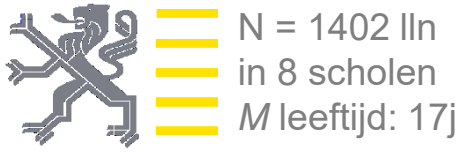

Minderheden worden gereduceerd tot één van hun mogelijke identiteiten (zoals 'moslim' of 'zwart')

Minderheden krijgen (enkel) een slachtofferrol, worden (enkel) geholpen door witte personen.

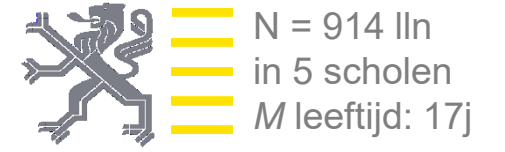
Vermijden:

- Personen uit etnisch-culturele en etnisch-rationale minderheden worden enkel afgebeeld in stereotiepe rollen (poetspersoneel, crimineel, terrorist, grappenmaker, enz.)
- Fictieve personen hebben alleen clichématige namen.
- Minderheden hebben steeds gebreken en achterstanden (deficitvisie).
- Minderheden worden voorgesteld als een groep met weinig interne verschillen.
- Minderheden worden gereduceerd tot één van hun mogelijke identiteiten (zoals 'moslim' of 'zwart')
- Minderheden krijgen (enkel) een slachtofferrol, worden (enkel) geholpen door witte personen.
- Minderheden zijn enkel oorzaak van een probleem en geen deel van de oplossing.
- Minderheden die succesvol zijn, hebben buitengewone capaciteiten of hebben buitengewone prestaties verricht.

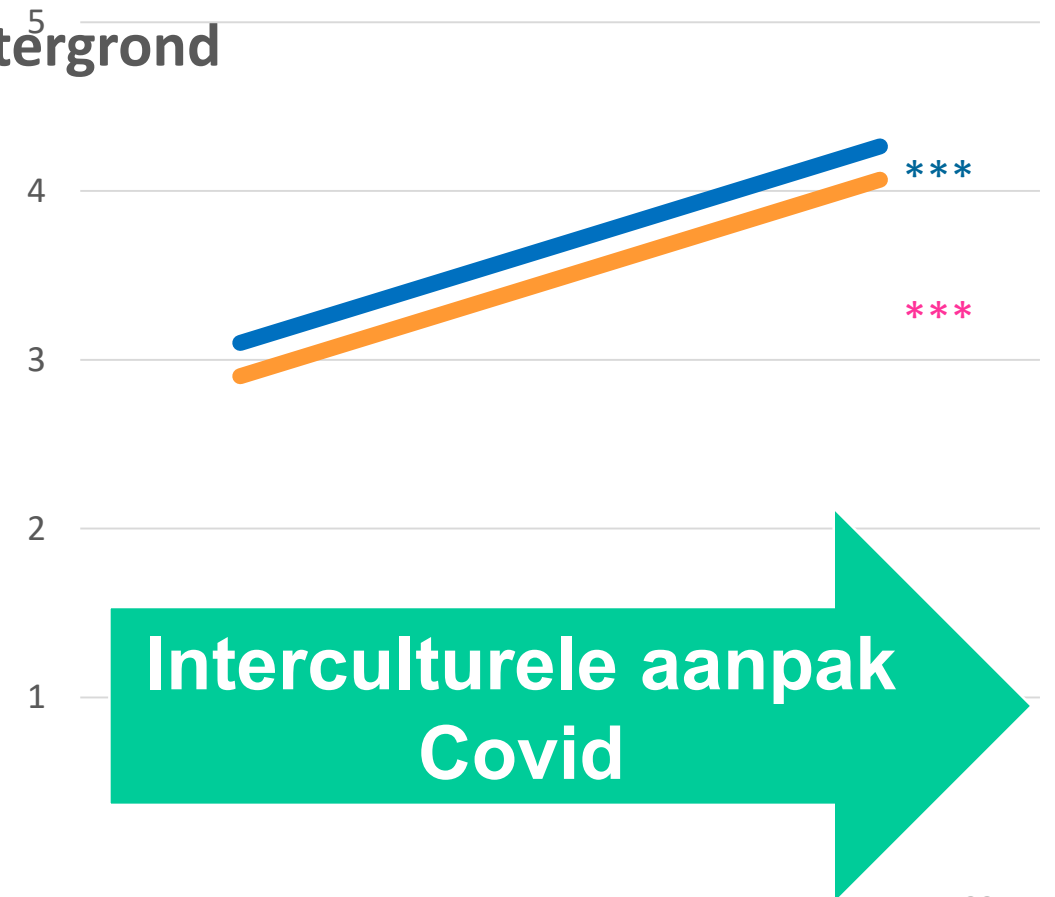
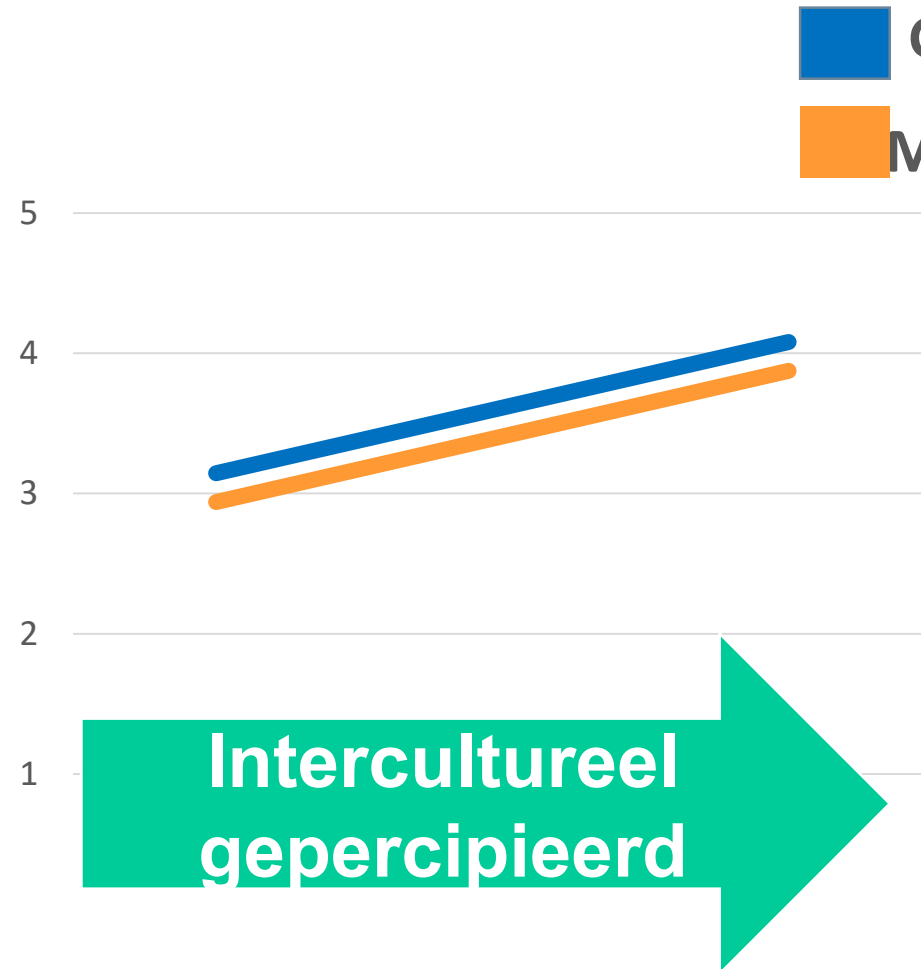

De Leersnyder, 2019

Impact Multiculturalisme op Thuisvoelen

De Leersnyder & Meeussen, 2020

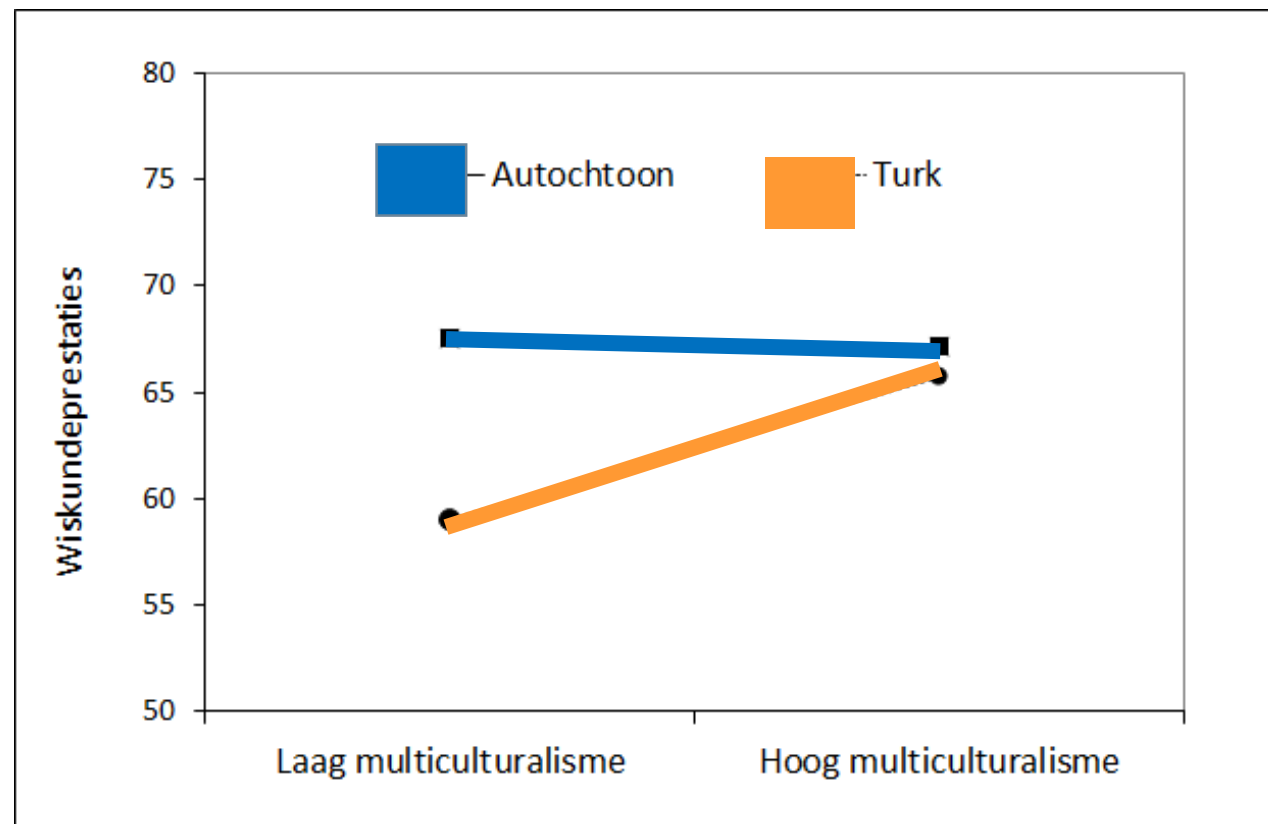

N = 3131 IIn
in 66 scholen
M leeftijd: 15j

Celeste, Baysu, Phalet, Meeussen & Kende, 2019

Impact Multiculturalisme op Prestaties

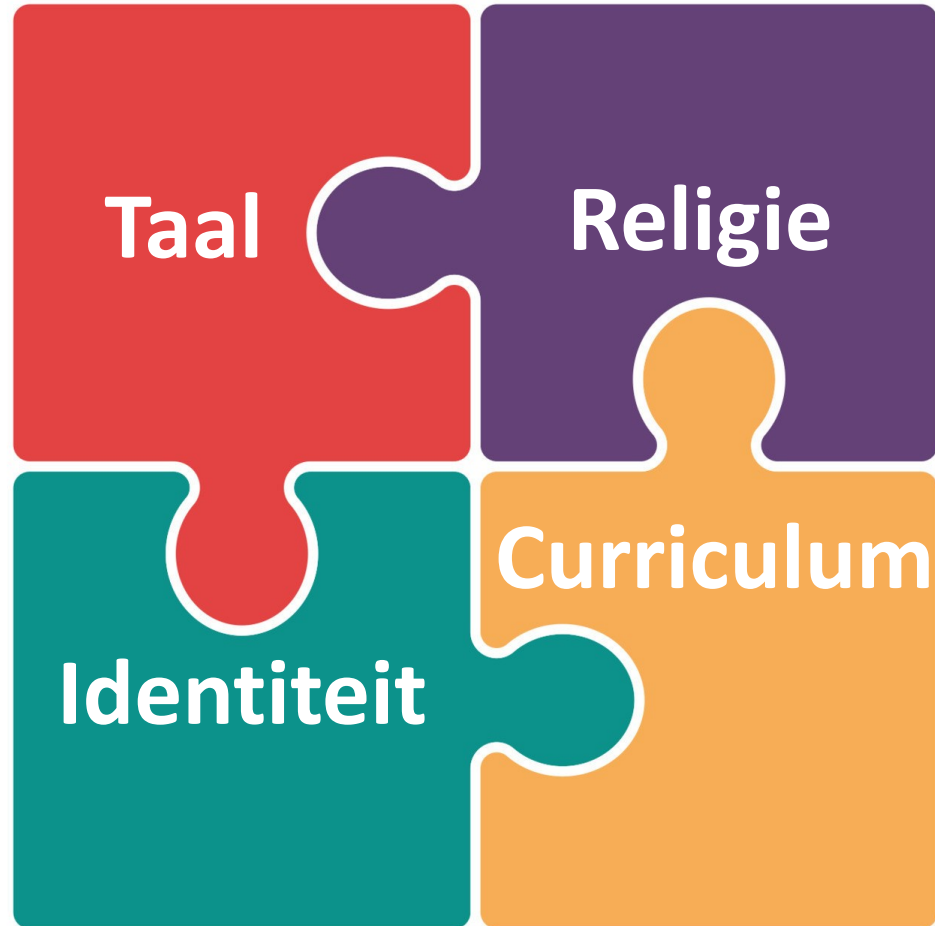
■ Geen M-A
■ Wel M-A

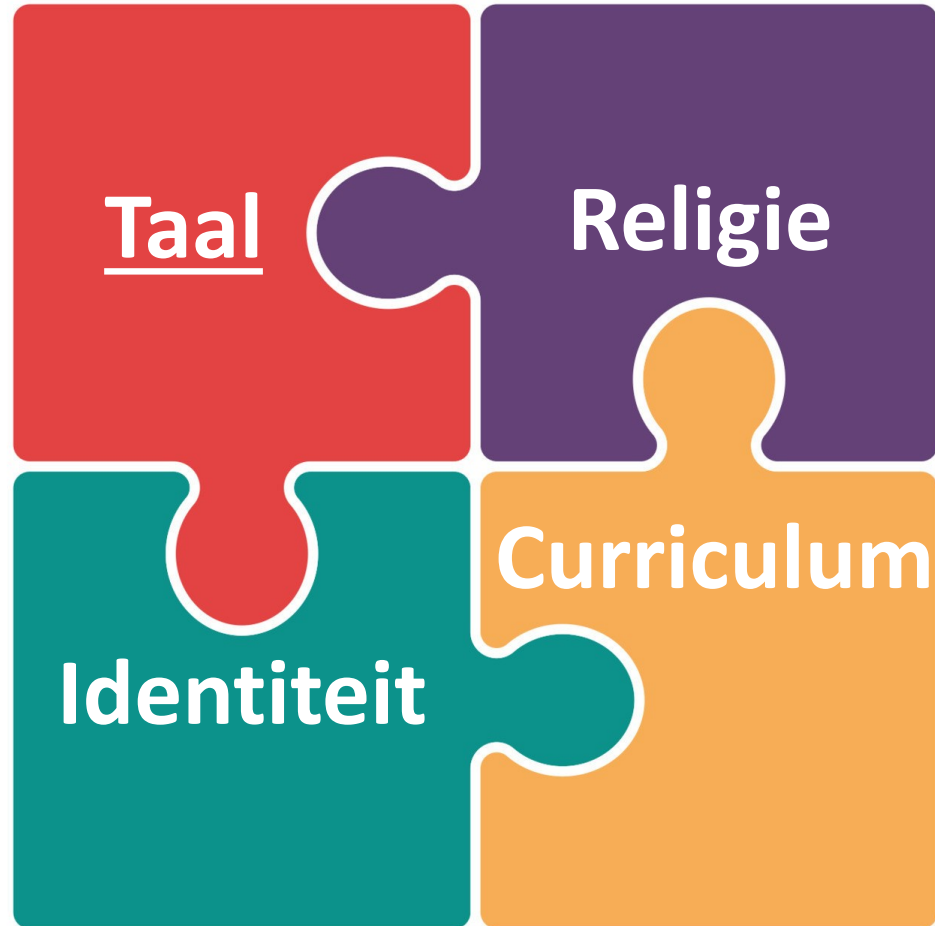

Concrete praktijken

Domeinen van diversiteitsmodellen

Domeinen van diversiteitsmodellen

Multiculturalisme: Taal

- Als je thuis een andere taal spreekt, dan mag je die ook gebruiken in de les. Bijvoorbeeld om opdrachten te maken
- De leraars zeggen dat elke taal die je kent een voordeel is
- Op onze school zijn er ook boeken in andere talen zoals Turks, Arabisch of Pools
- De leerlingen mogen elkaar op onze school helpen in een andere taal
- De leraars vragen aan leerlingen hoe zij woorden zeggen in de taal die ze thuis spreken

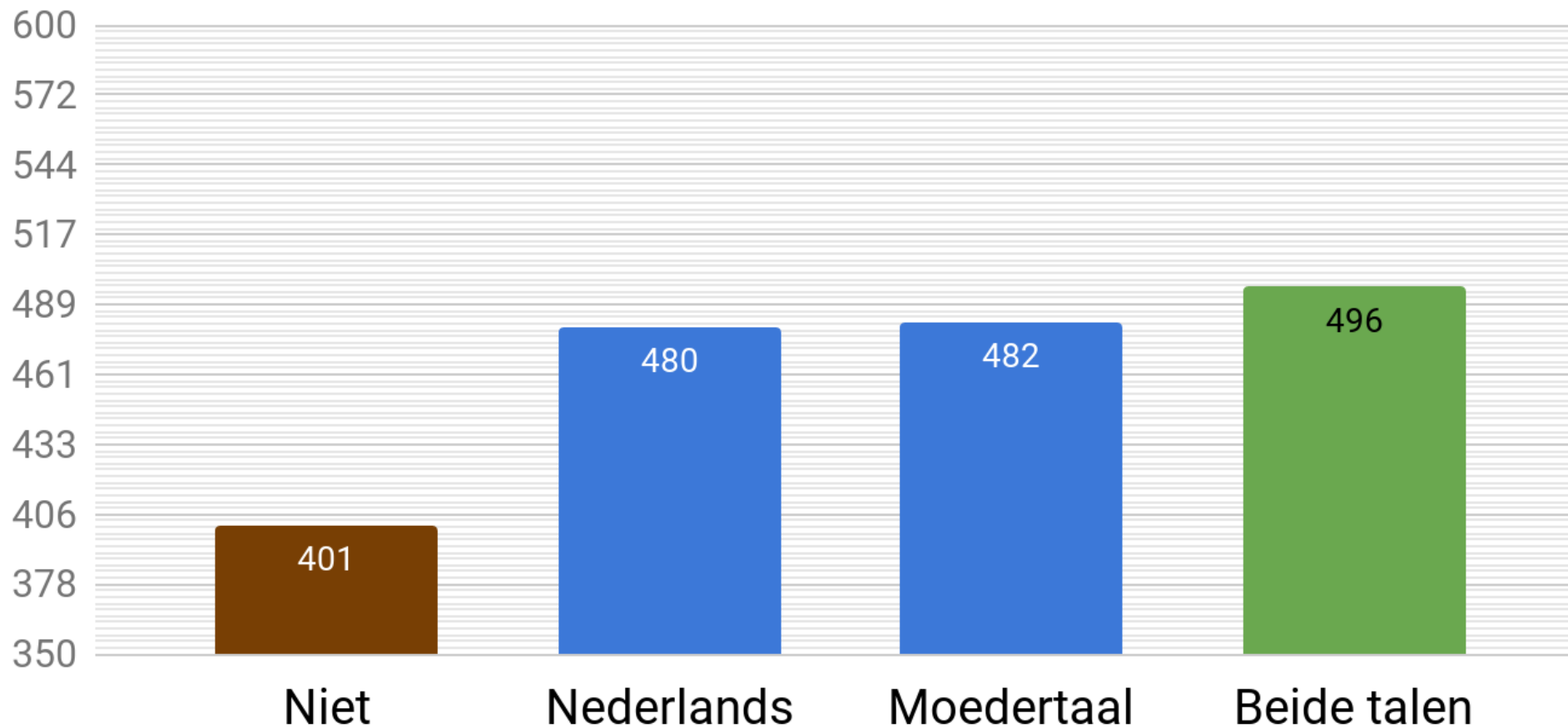
Meerwaarde benoemen

Schoolprestaties bij 15-jarige anderstalige leerlingen

In welke talen lees je boeken, tijdschriften of kranten?

Science

Physics

Current Electricity

Current Electricity

Voltage and current >>

Power, current and voltage >

Ohm's law >

Units for voltage, current and resistance >

Electrical circuits >

Electrical resistance >

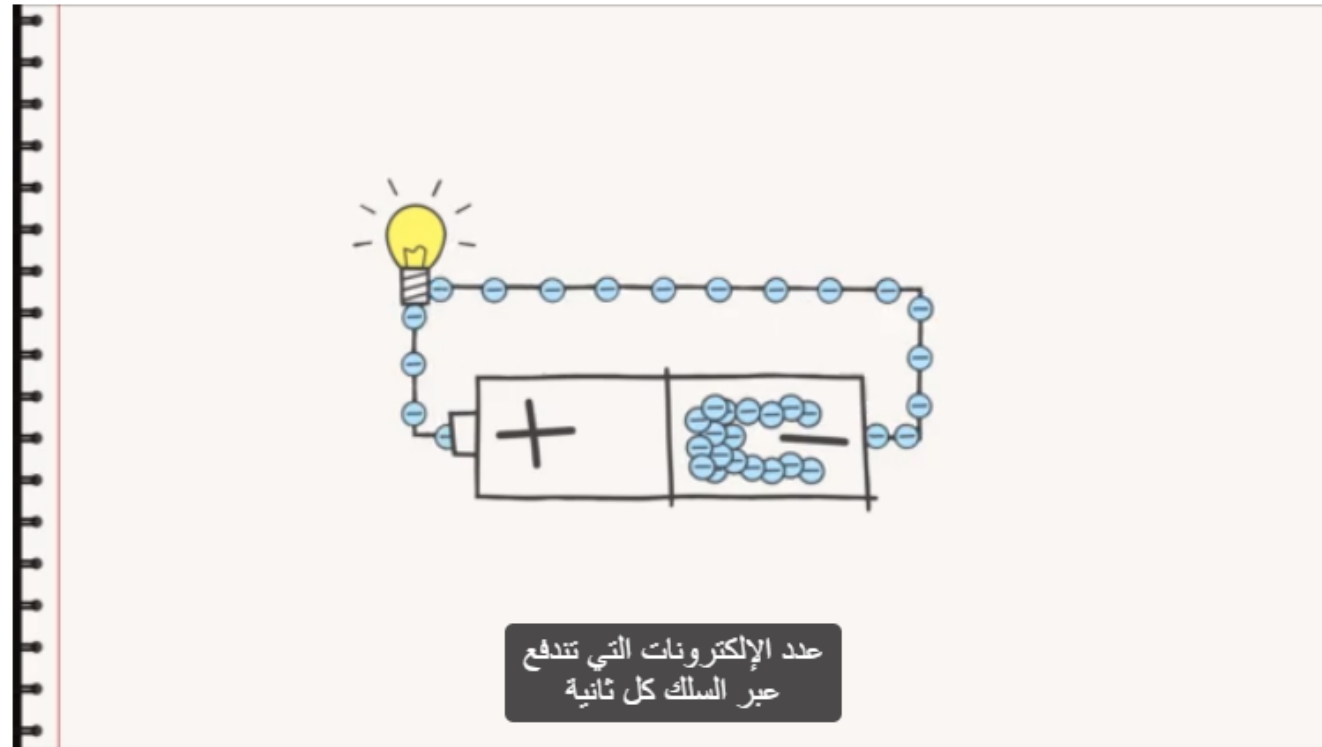

Circuits in series and in parallel >

AC/DC - alternating and direct current >

Voltage and current

Quiz 1 >

Quiz 2 🔒 >

Quiz 3 🔒

Transcript

Preteaching in de moedertaal

SAMENWERKING MET HET INSTITUUT VOOR TURKSE STUDIES, INTEGRATIE EN ONDERZOEK

Thuis taal als brug tussen thuis en school

In samenwerking met het Instituut voor Turkse Studies, Integratie en Onderzoek krijgen onze leerlingen met Turkse roots van het derde kleuterklas twee uur lang de thema's uitgelegd in het Turks. Dit valt onder de noemer preteaching waarbij de leerlingen grondiger de leerstof beheersen.

voor meer info: info@instituutturksestudies.be

Filmpje over de meertalige klaspraktijk van 'Juf Femke'.

Te herbekijken via onderwijsplatform Klasse: <https://www.facebook.com/watch/?v=302049918135472>, meertaligheid min. 3

Samenvattingen in
de thuistalen

Individuele taalfeedback

Uitleg in de
thuistalen

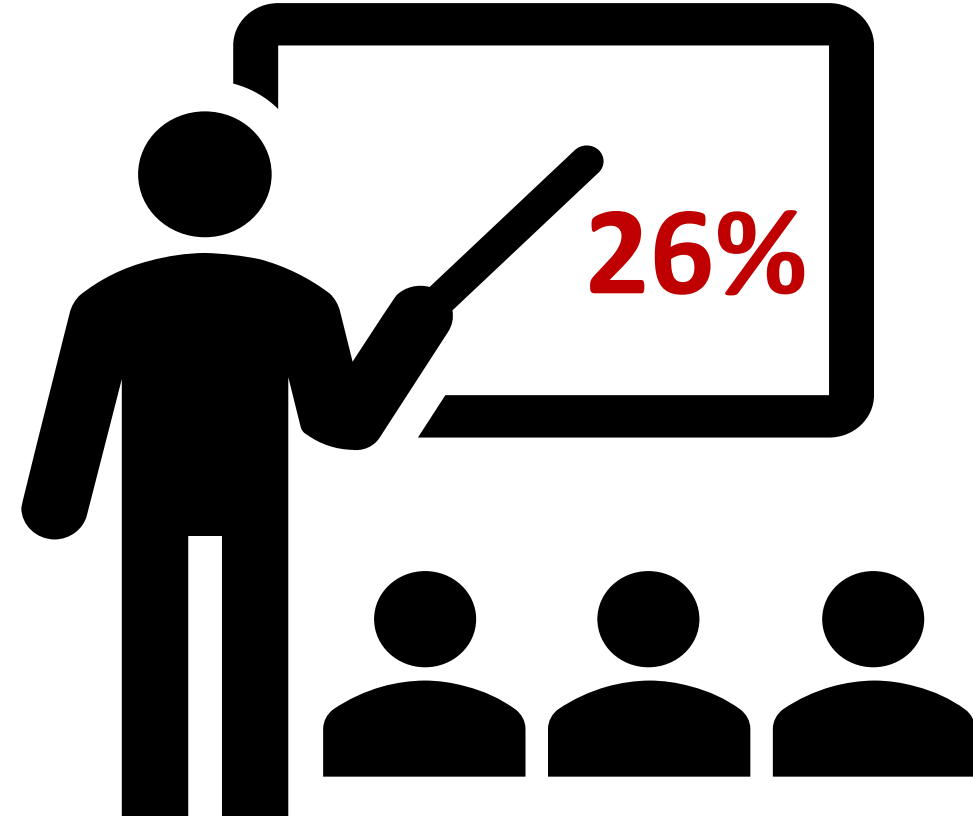
Vorbereiden en
herhalen

Meertalige
discussies

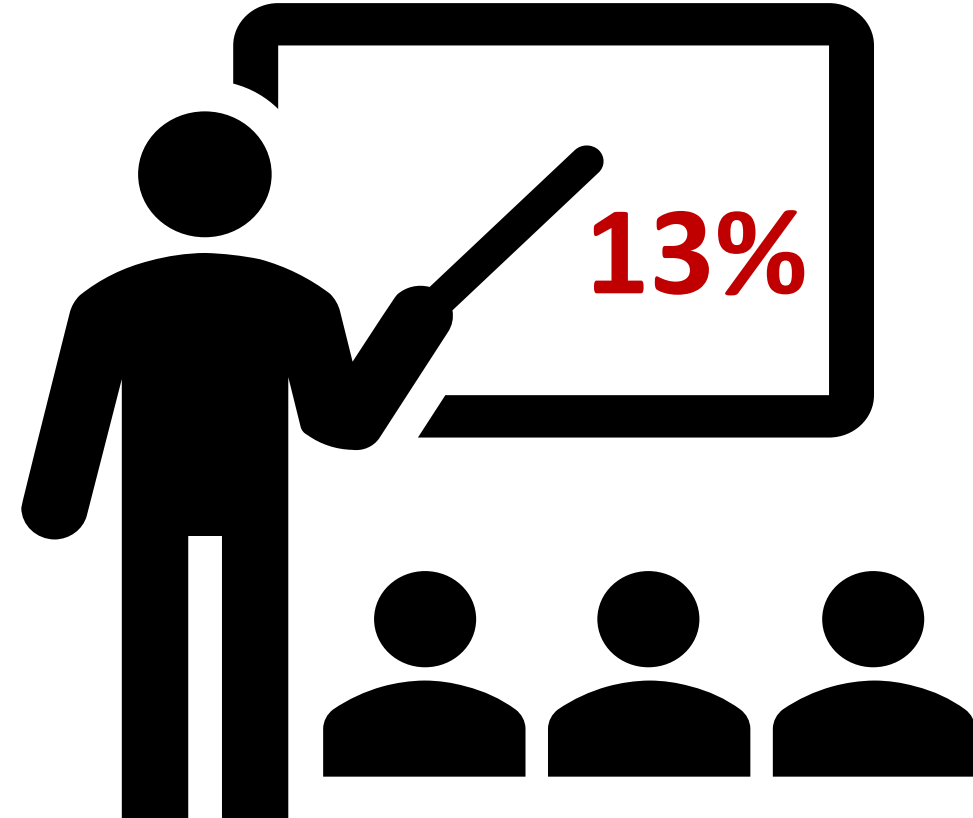

Meertalige leerlingen moeten in de les de mogelijkheid krijgen **hun moedertaal** te gebruiken.

Docenten op deze school zetten het meertalige repertoire van leerlingen doelbewust in om leeransen te vergroten. Leerlingen worden expliciet gestimuleerd al hun talige kennis, ook die van hun moedertaal, te gebruiken in het leerproces.

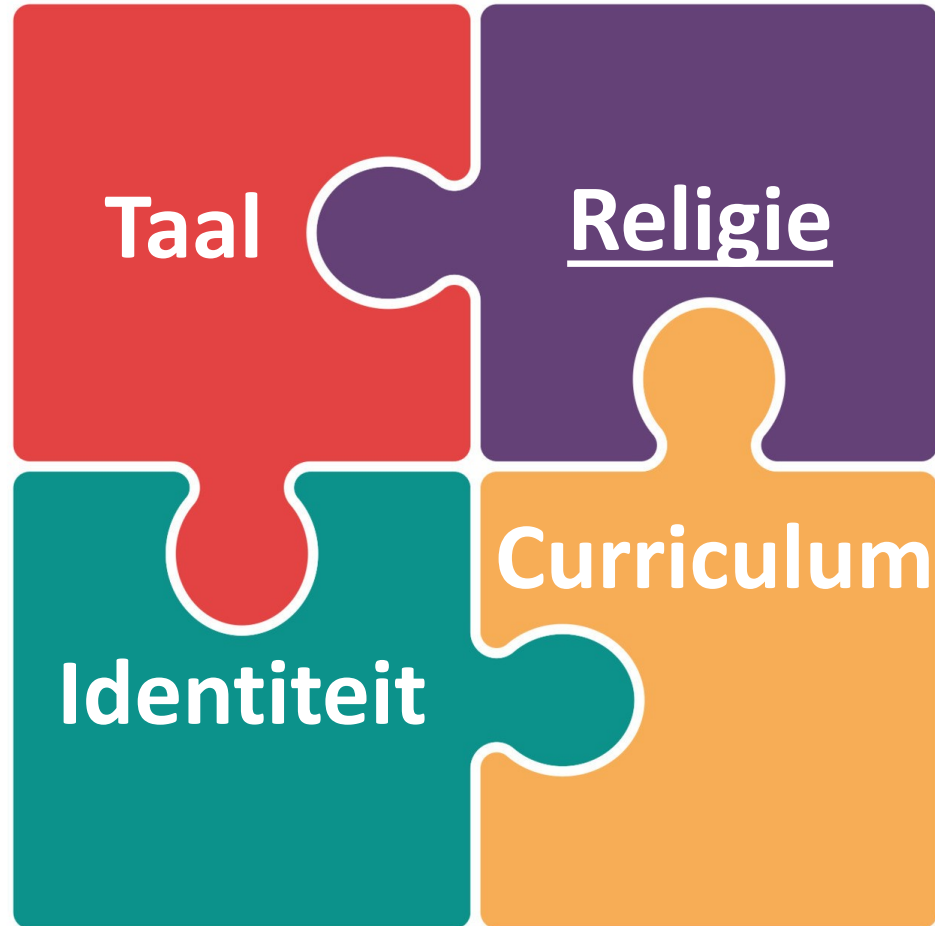

Think – Pair – Share

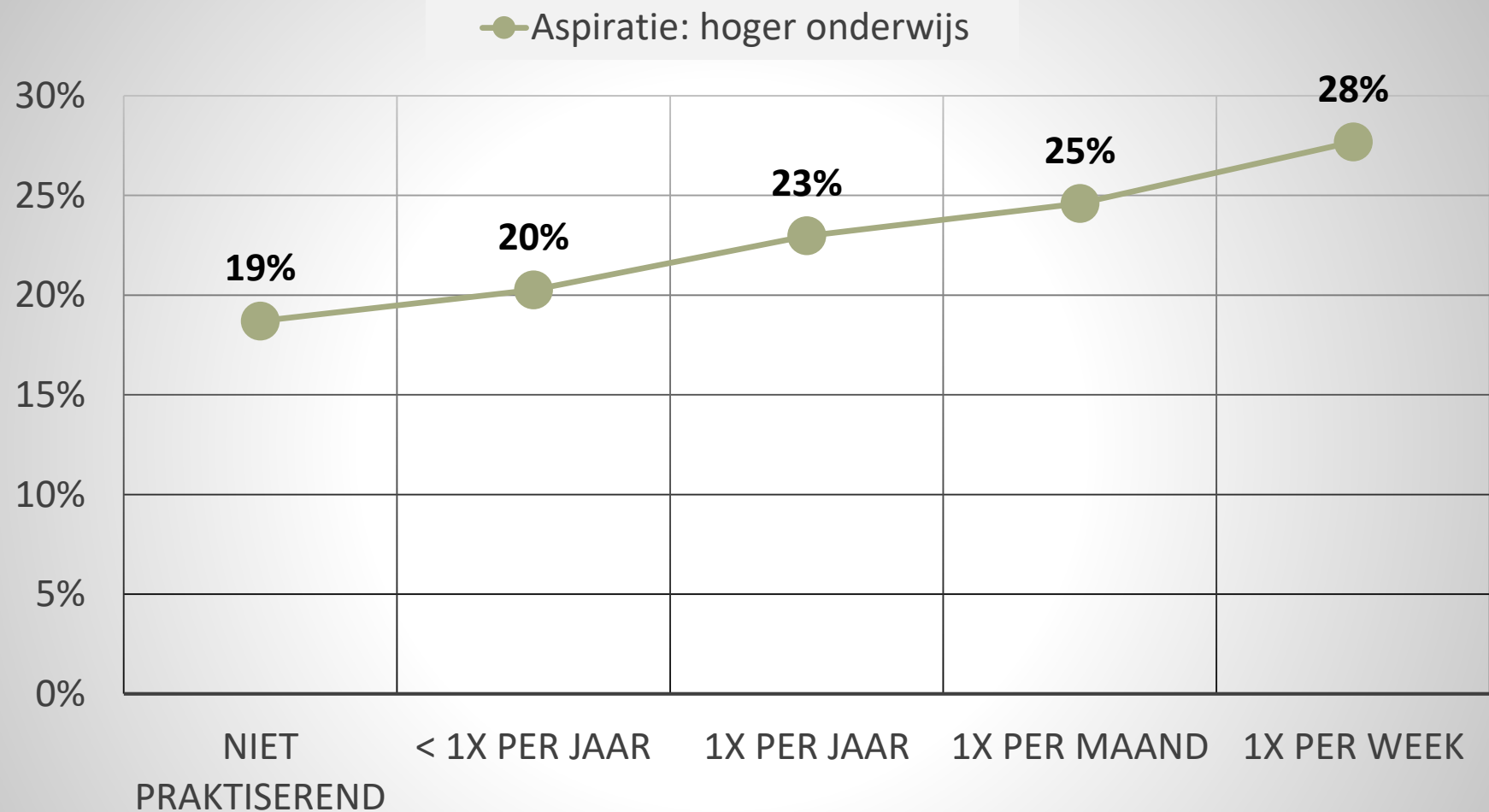
Welk taalbeleid voeren Vrijescholen?

En hoe kan dat multicultureler?

Domeinen van diversiteitsmodellen

‘(a) Persoonlijke religiositeit is een van de twee belangrijkste factoren die consequent de prestatiekloof verkleinen; (b) persoonlijk religieus engagement verkleint de prestatiekloof met 50 procent; en (c) naar een religieuze school gaan vermindert de prestatiekloof met 25 procent.’
(Jeynes, 2010, p.263 – mijn vertaling)

ICCS 2009 data (door Kenneth Hemmerechts)

Katholiek onderwijs geeft moslims volwaardige plek op school

Beeld jonas lampens

Katholiek Onderwijs Vlaanderen gaat moslims en andersgelovigen een volwaardige plek geven op school. Door een grote omwenteling komt er op scholen met zeer veel moslims meer plaats voor hoofddoeken, speciale plekken om te bidden en vrijwillige islamles buiten de schooluren.

Multiculturalisme: Religie

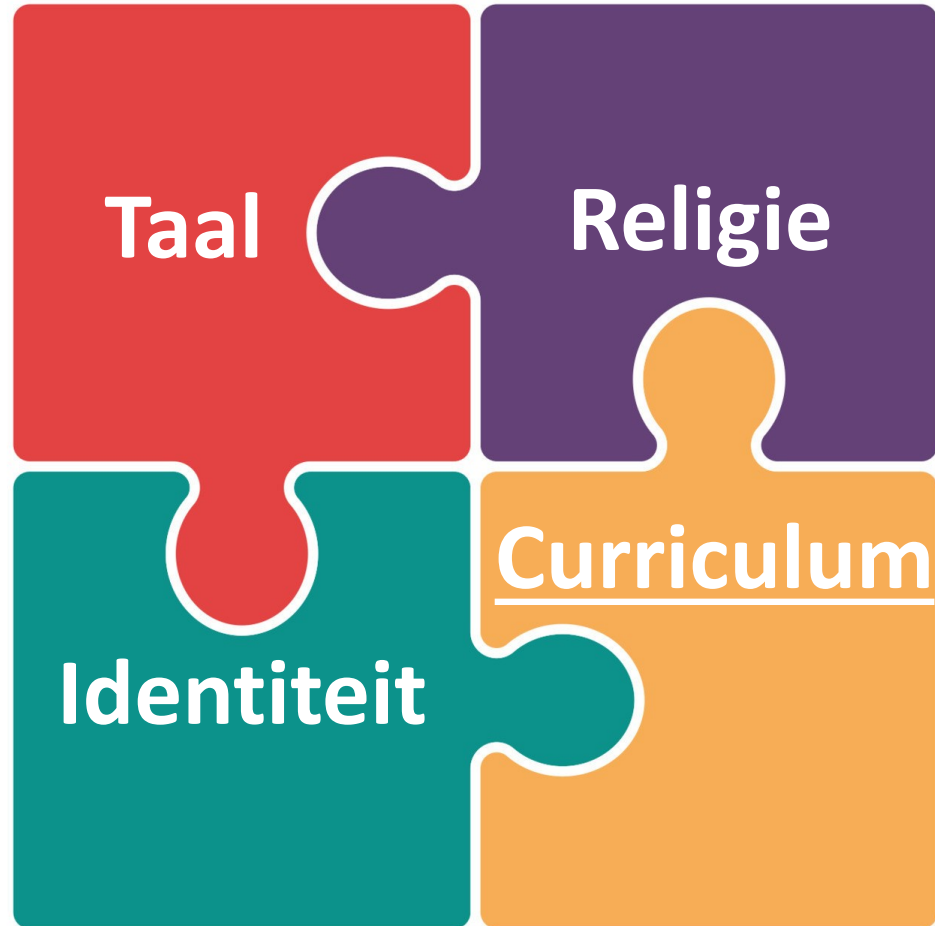
- We leren op school dat alle leerlingen trots moeten zijn op hun geloof
- We bespreken op school dat geen enkel geloof beter is dan een ander
- De leraars houden rekening met het geloof van alle kinderen in onze klas
- In onze klas praten we over wat wij geloven en waarom
- Leraars vragen ons om na te denken over hoe verschillende geloven op elkaar lijken
- Op school vieren we niet alleen Kerst en Pasen, maar ook het Suikerfeest bijvoorbeeld

Think – Pair – Share

Welke religies komen aan bod in Vrije scholen? En hoe kan dat pluralistischer?

Domeinen van diversiteitsmodellen

Diversiteit in boeken: focusgroepen

 N = 33
leerlingen
in 4 scholen
+/- 12 Jaar

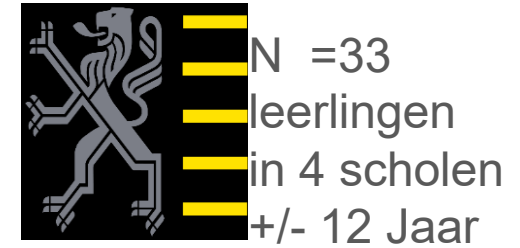

20%

80%

Diversiteit in boeken: focusgroepen

Inclusie en voorbereiding op diversiteit:

*“je moet weten dat **er ook andere kleuren bestaan**, dat je hen ook wel eens een keertje ziet, dan gaan andere kinderen zich misschien ook **meer begrepen voelen** en gaan ze niet denken dat ze hier **buitengesloten** worden of dat ze hen hier niet willen”*

Maakt leren leuker:

*“goed dat er verschillende kleuren in staan, **leuk om naar te kijken**”*

Rondo Alla Turca

Turkish March

Wolfgang Amadeus Mozart

Allegretto

Berichten

Samira Azeroual

13 minuten •

Ik: "hoe heten de linkse cijfers?"

LIn: "Romeinse cijfers".

Ik: "En de rechtse?"

LIn: "euhm, weet ik niet. Belgische cijfers? Franse cijfers? Italiaanse cijfers? Nee Amerikaanse!"

Ik: "Dat zijn Arabische cijfers".

LIn tegen de andere leerlingen: "hé, Simon, Boris, wij kunnen allemaal een beetje Arabisch schrijven!" Nog nooit zoveel twinkeloogjes gezien! ✨

#SterkRekenwerk

#ilovemyjob

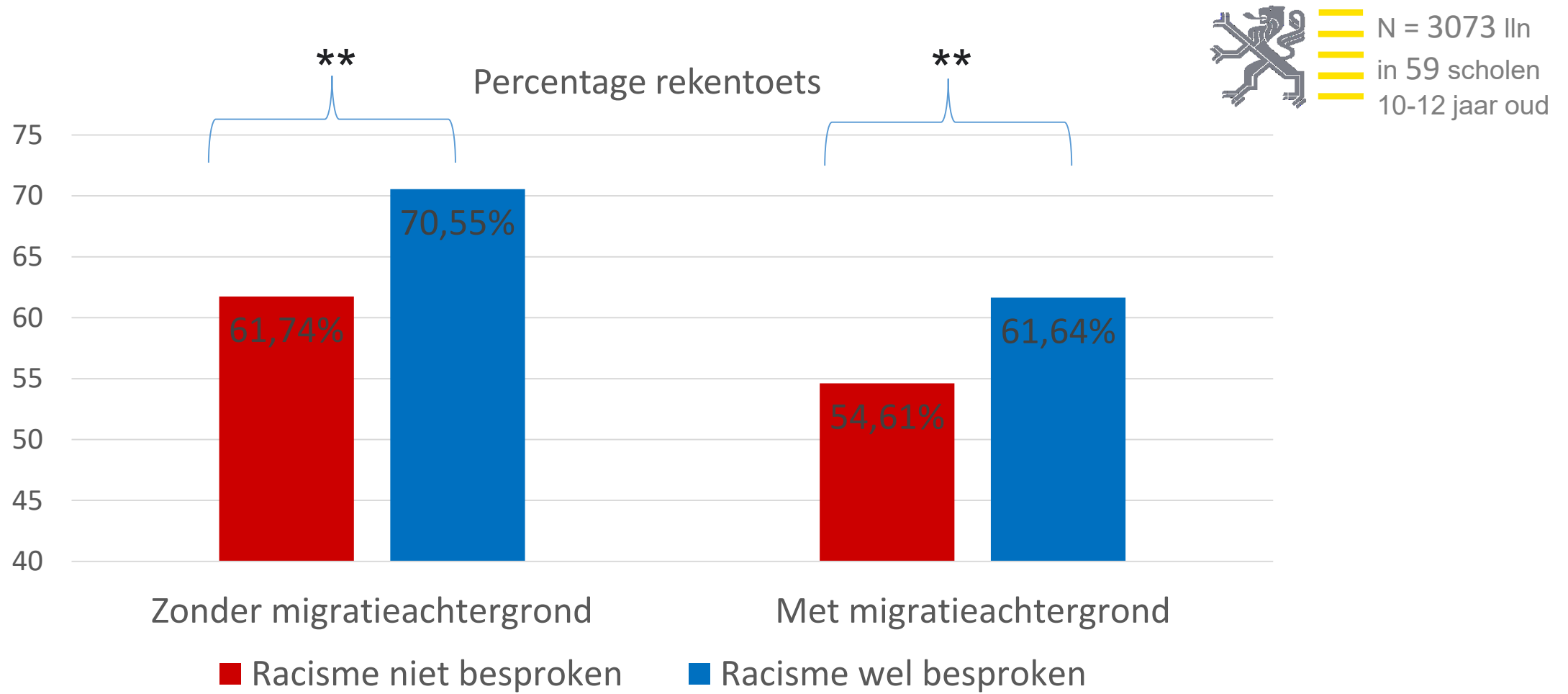
1.		4.
a) III	3	a) XL
b) XII	12	b) XL
c) XIV	14	c) XL
d) XVI	16	d) XL

Multiculturalisme: Curriculum

- We bespreken op school hoe mensen uit verschillende landen denken en leven
- We hebben boeken op school met mensen uit verschillende landen
- De leraar gebruikt voorbeelden uit andere landen in de les
- We bespreken op school dat we moeten ingrijpen als iemand oneerlijk behandeld wordt

Impact racisme bespreken op toets

Anti-racisme: focusgroepen

*“Over **racisme** hebben we nog niet deftig geleerd eigenlijk en dat vind ik een schande, want ze zijn de hele tijd over andere dingen bezig terwijl ze eigenlijk onze tijd kunnen besteden aan leren over diversiteit, racisme, seksisme, wat is er nog allemaal? Heel veel, dus ja ik vind dat gewoon beter dat we daar nog meer over leren”*

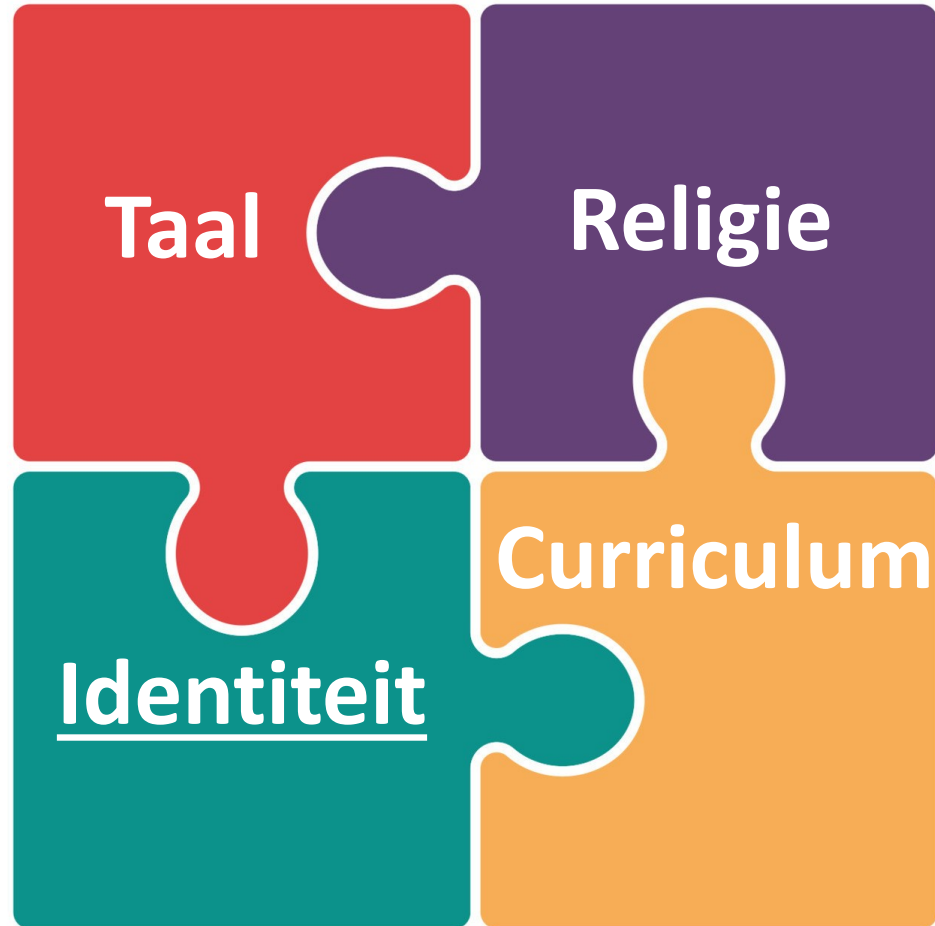

Think – Pair – Share

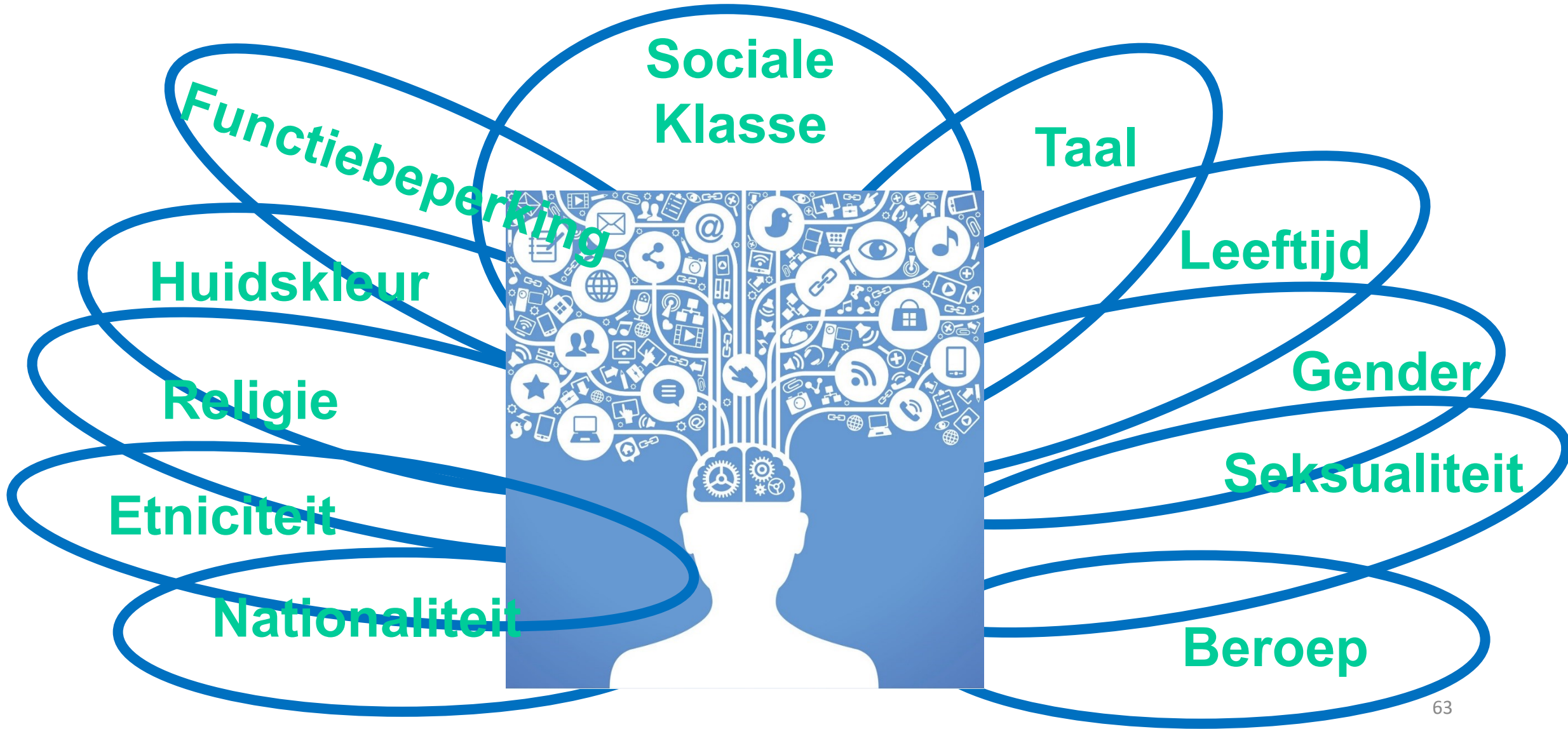
Hoe wordt het curriculum van Vrije scholen multicultureel en anti-racistisch?

Domeinen van diversiteitsmodellen

Meervoudige identiteiten

Intersectionaliteit

Multiculturalisme: Identiteit

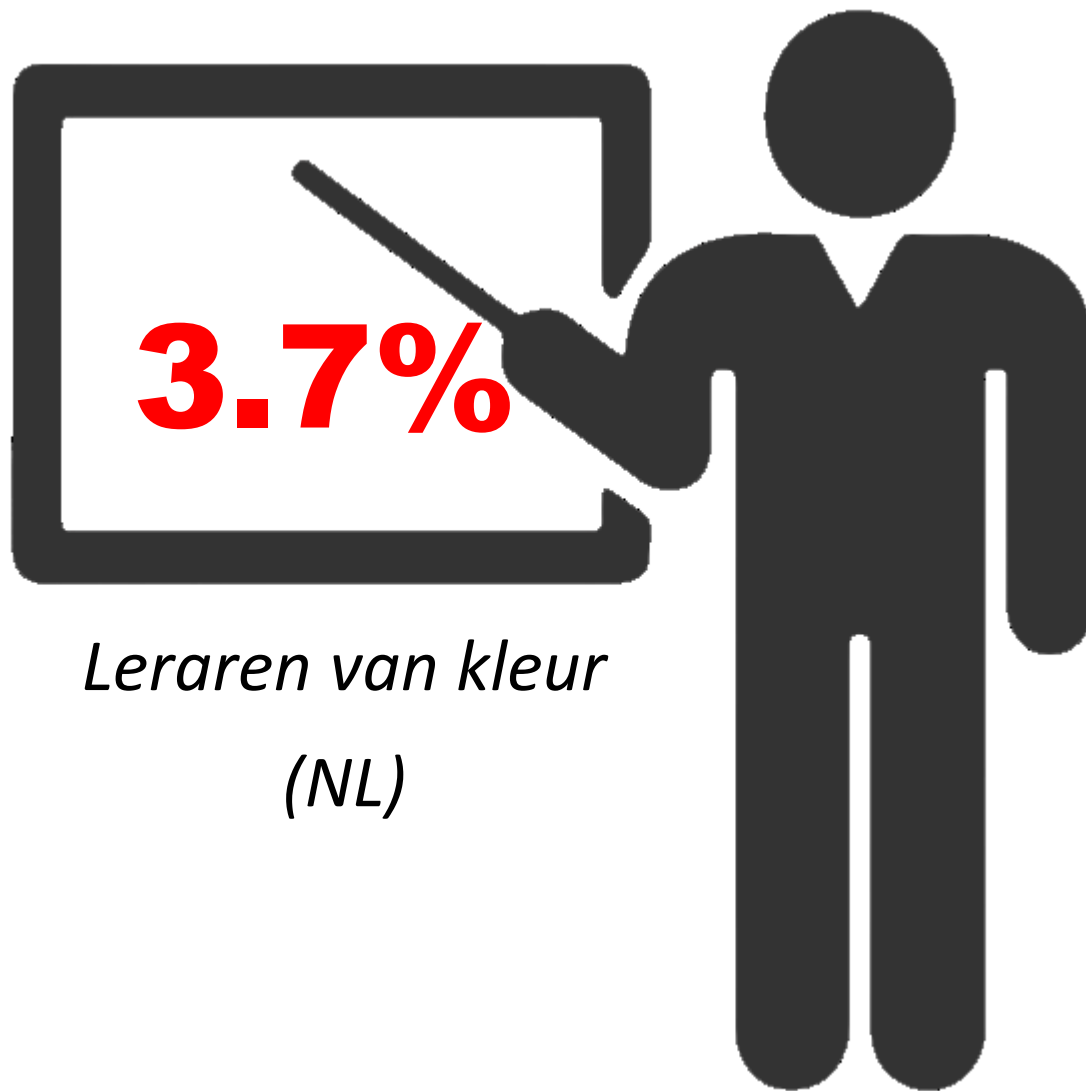
- We leren op school dat Vlamingen en mensen uit andere culturele groepen allemaal trots mogen zijn op hun eigen cultuur
- We leren op school dat de Vlaamse cultuur net zo waardevol is als andere culturen
- Op onze school mogen zowel kinderen van Vlaamse als kinderen van andere afkomsten dingen vertellen over hun culturen
- We bespreken op school hoe de Vlaamse cultuur is veranderd door nieuwe mensen uit andere landen
- We bespreken op school dat het belangrijk is om te praten met mensen met een andere afkomst
- We bespreken op school dat ook mensen met een andere afkomst een deel zijn van Vlaanderen

Maar...

You can't be what
you can't see.

Marian Wright Edelman

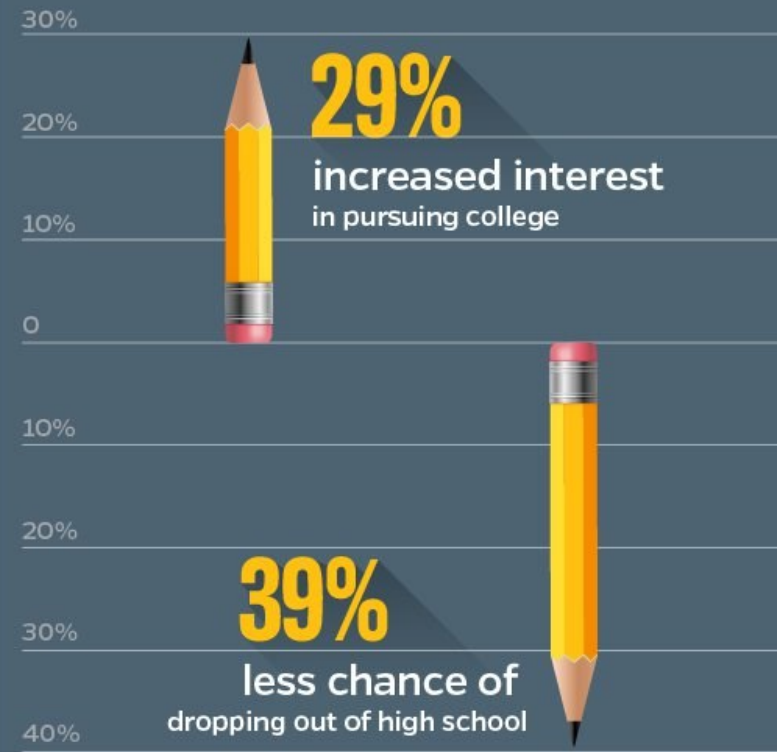

*Leraren van kleur
(NL)*

BLACK TEACHERS MAKE A DIFFERENCE

Persistently low-income black boys
with a black teacher in 3rd-5th grade

Think – Pair – Share

Hoe kunnen we leraren van diverse afkomst verzoenen met Antroposofie?

Meer inspiratie

www.schoolzonderracisme.be

Samenleren | School Zonder Racisme

schoolzonderracisme.be/aanbod/ondersteuning/samenleren

NIEUWS OVER ONS CONTACT WORD VRIJWILLIGER INLOGGEN

ACTIVITEITEN VOOR LEERLINGEN VORMING VOOR LEERKRACHTEN COACHING EN PROJECTEN VOOR SCHOLEN

TOOLBOX VOOR SCHOLEN
Schoolbrede ondersteuning of hoe breng je je volledige school in beweging? Dit betekent gericht inzetten op de vijf rode draden van je schoolcultuur. Grasduin in onze Toolbox en vind de instrumenten die jou op weg zetten! [Ontdek onze projecten](#)

IDENTITEIT TAAL SAMENLEREN SAMENLEVEN PARTICIPATIE

Samenleren
De school is 'de plaats' waar de wereld in al zijn diversiteit samenkomt. Maar op welke manier kunnen we deze diversiteit inzetten in het leerproces van jongeren en integreren binnen het lesplanpakket? Hoe verruimen we hun blik en brengen we de wereld in de klas? Samen leren in diversiteit doet ons, als school of als leerkracht, reflecteren over hoe we kijken naar diversiteit. Welke psychologische mechanismen zoals stereotypering spelen op de achtergrond bij onze omgang met leerlingen? Hoe komt het dat we sommige (groepen) jongeren (on)bewust anders benaderen? In dit onderdeel presenteren we tools die onze interculturele competenties verfijnen.

12:01 5/05/2023

over ons brainfood @school samen een winnaar contact Q&A

POSTS TAGGED

"Ik heb nooit begrepen waarom mensen niet kunnen omgaan met diversiteit. We leven gewoon in een diverse wereld. We moeten diversiteit niet zien als een probleem."

"Als verkozen Student van het Jaar wil ik middelbare scholieren inspireren en tonen dat er wel plaats is voor etnische diversiteit op hogescholen."

"Diversiteit is nodig op alle niveaus want de kracht van diversiteit zorgt"

"Het is voor conflictsituaties waar waarden en normen met elkaar botsen, dat leerkrachten en"

“We seek to unite people of all races and nations, and bridge the division and differences between various groups of people.”

Rudolf Steiner, The Universal Human lecture

Naar inclusief Vrijeschool Onderwijs – Yes we Can!

Orhan.Agirdag@kuleuven.be --- Jozefien.DeLeersnyder@kuleuven.be